

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se oglasilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Volilna reforma pred parlamentom.

Na Dunaju, 21. marca.

Danes se nadaljuje debata o volilni reformi in pride na vrsto izredno veliko število govornikov. Vendar je pa dvomljivo, ako bo debata, kakor se je preje mislilo, že jutri končana; splošno se sodi, da bo razprava trajala še v petek, morda še celo v soboto in da se bodo volitve v odsek mogle šele izvršiti v torek.

Kot prvi govornik je danes nastopil vodja nemškega ustavovernega veleposlancev dr. Baernreither.

V svojem govoru je naglašal, da se da pomen in važnost volilne reforme prav presoditi samo, ako se vzamejo v poštev ne le dogodki zadnjih let, marveč tudi vzroki, ki so ustvarili sedanje razmere in sedanji politični položaj. Predvsem se je treba ozreti na l. 1848, v katerem se je državni problem Avstrije postavil na dnevni red, problem, kako bi lahko k narodni zavesti vzbujene narodnosti jezikovno, kulturno in gospodarsko živele druga poleg druge. Ta problem še do današnjega dne ni rešen.

Govornik je nato razpravljal o sklepih ustavnega odseka kromeriškega državnega zbora, o § 19. drž. temeljnega zakona, o § 14. in poudarjal, da je sedanji žalostni politični položaj zakrivilo samo to, da se še nikdar ni resno poskusilo, pametno rešiti avstrijski državni problem. Ta položaj je tragičen; zakaj Avstrijo tvorijo krepki, za napredek, naobrazbo in blagostanje se boreči narodi, ki hrepene po zraku in luči in ki vkljub vsem oviram znatno napredujejo. Samo država in parlament razpadata. Državo se misli rešiti razpada z radikalnim sredstvom — z volilno reformo, slonečo na splošni volilni pravici. Toda tudi taka volilna reforma ne bo rešila države pogina, dokler se ne bo rešil temeljni avstrijski problem — narodnostno vprašanje. Govornik je nato obširno razpravljal o splošni in enaki volilni pravici na Nemškem. Uvedba splošne in enake volilne pravice na Nemškem se je izkazala kot

dobra zlasti radi tega, ker je uprava in uredništvo na Nemškem stabilno in pravilno vtelesenje državne ideje. Pri nas tega ni. Uradništvo je pri nas objekt narodnega boja in je docela desorganizirano. Ako piše neki uradniški list: „Ako nastane generalna stavka delavstva, bomo tudi mi državne uradnike pozvali, naj se stavke udeležijo, ako ne drugače, vsaj s pasivno resistenco,“ je to pač jasen dokaz, da je naše uradništvo docela desorganizirano in brez vsake discipline. Govornik je razmotril češko vprašanje in narodno stališče socialne demokracije in se zavzemal za junktim med volilno reformo in med reformo ustave in poslovnika. Ta trikratna reforma bi se naj poverila po ameriškem vzoru posebnemu odseku, čigar sklepi bi naj bili podvrženi zgolj cesarjevi sankciji.

Posl. Gröbl je v svojem govoru zatrjeval, da nosi vladna volilna reforma češki značaj, in zahteval, da se da Nemcem v Plznu poseben mandat.

V imenu Hrvatov je govoril posl. Biankini, ki je izjavil, da bodo Hrvati zastavili vse sile, da se odpravijo velike krivice, ki jih hoče zadati vladna predloga Slovanom na korist nemški hegemoniji. Hrvatski poslanci, ki se udeležujejo te debate, nečijo prejucirati državnopravnemu stališču glede Dalmacije, ki je izražen v februarškem patentu. Hrvati izjavljajo, da se provizorij, ki ga je statuiral februarški patent glede Dalmacije, ni odpravil ali predrugačil z nobenim kasnejšim zakonom, in poudarjajo, da vsi avstrijski volilni zakoni, ki slede februarškemu patentu, zgolj potrjujejo nadaljno trajanje tega provizorija in da le-tega tudi sedaj v razpravi se nahajajoči zakon ne sme tangirati.

Posl. Olszewski, je naglašal, da je kot član poljske ljudske stranke pristaš splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice, vendar pa ni zadovoljen z vladno predlogo, ker hoče oškodovati Galicijo za več mandator. Naloga odseka za volilno reformo bo, da popravi vladno predlogo v tem oziru.

Posl. dr. Michejda je izjavil,

da je vladna predloga o volilni reformi marsikoga razočarala, ker je donesla pač splošno, a ne enake volilne pravice. Mesto starih privilegijev so se ustvarili zopet privilegiji dežel in narodnosti, samo da se zavaruje nemško posestno stanje. Govornik se je pritoževal proti zastopavljenju Čehov in Poljakov v Sleziji.

Poslanec Vogler je kritikoval vladno predlogo rekoč, da je sestavljena brez vsakih načel in zahteval, naj se mandati na novo razdelijo po narodnostih. Govornik je razpravljal o posameznih točkah vladne predloge in izjavil, da bo splošna in enaka volilna pravica v korist državi samo v slučaju, ako se doseže sporazumljenje med Nemci in Čehi.

Posl. Erb je polemizoval proti izvajanjem posl. Hauzeisa, ki je trdil, da so kmetске občine oškodovane na korist industrijskih okrajev, in poudarjal, da z ločitvijo mest od kmetških občin ni razbito načelo splošne volilne pravice.

Posl. Seidel je zatrjeval, da je Gautscheva volilna reforma naperjena zgolj proti Nemcem, ter pozivljval nemške stranke, naj energično varujejo nemške narodne interese.

Poljski poslanec Breiter je izrekel nado, da bo ideja splošne volilne pravice zmagala vkljub raznim nasprotovanjem. Ime ministrskega predsednika Gautscha, ki je spravil volilno reformo na dnevni red, se bo vedno imenovalo s simpatijo. Govornik se je izjavil proti razširjenju deželne avtonomije in proti ločitvi Galicije od ostalih kronovin, ker bi se s tem samo utrdila moč šlahte v Galiciji. Najprvo se mora zlomiti moč one oligarhije, kijo ima sedaj tako v Galiciji, kakor v ostalih avstr. deželah vprokah. To se da doseči samo z uvedbo splošne in enake volilne pravice. Galisko ljudstvo stoji v boju za splošno volilno pravico na strani vlade in se ne bo strašilo nobenih sredstev, da si izvojuje svoje fundamentalne pravice.

Po Breiterjevem govoru se je debata prekinila. Prihodnja seja bo jutri dopoldne.

Pred shodom zaupnikov narodnonapredne stranke.

XIII.

Kapitalistični razvoj gospodarskega življenja je v Slovincih šele v začetku, ali vendar trka tudi na naša vrata socialno vprašanje, čuti se tudi že pri nas potreba, spraviti v soglasje zakonodajstvo z novimi socialnimi razmerami. Narasčanje velike industrije in narasčanje mest, mednarodna konkurenca in silna moč vedno večjega kapitala, — vse to je ustvarilo pravi prevrat v ekonomičnem življenju in temeljito spremenilo strukturo človeške družbe.

Najresnejši pa tudi najtežji problem sedanje dobe je socialni problem. Socialno vprašanje pa ni identično z delavskim vprašanjem, kakor sklepajo pogostoma ljudje iz postopenja socialno-demokratske pa tudi krščansko-socialne stranke. Delavsko vprašanje je samo en del socialnega vprašanja. Socialni demokratje in krščanski socialci so se oprijeli delavskega vprašanja, ker so ž njim zamogli ustvariti močne politične stranke in si pridobiti več ali manj politične veljave. Socialno vprašanje pa se tiče vseh neimovitih slojev in je njegov namen, izenačiti človeško družbo — kolikor je to pač sploh mogoče.

Socialni demokratje mislijo ta namen doseči s kolektivizmom. Naša naloga ne more biti, da bi tu vzeli v pretres nauke socialno-demokracije in dokazali, da so utopistični. Narodno-napredna stranka ni socialno-demokratska in pač tudi nikdar ne bo, dasi kot moderna, svobodoljubna in demokratična stranka toplo simpatizuje z mnogimi zahtevami socialnih demokratov. Socialno-demokratska ni narodno-napredna stranka, pač pa mora biti socialistična v tem zmislu, da želi in hoče delati na to, da se na podlagi individualističnega gospodarstva izravna nasprotje med imovitimi in neimovitimi sloji in ljudmi, da se izenači človeška družba tako glede omike kakor tudi

glede blagostanja, kolikor je to sploh možno. Doseči se da to le na ta način, da se po možnosti povzdigne materialno in duševno blagostanje neimovitih slojev.

V revščini živeči sloji — ki v današnji socialni družbi opravljajo vsa fizična dela, pa tudi mnogo duševnega dela, kakor na pr. učitelji — imajo prav gotovo pravico do boljšega stanja in do boljše omike. Ta pravica je prirodna in katoliška cerkev je svoje nasprotje do socialne preuredbe človeške družbe najbolj pokazala s tem, da taji in zametava to pravico. Kdor spričo temu stoji v političnih in socialnih rečeh še na strani katoliške cerkve, je svoj lastni sovražnik.

Socialna preosnova je v obnem interesu. Masa je najboljši odjemalec produktivskih proizvodov in kolikor boljše sote gmotne razmere, toliko bolj je zmožna kousuma, toliko bolj prosperata trgovina in obrtnost. A tudi iz narodnih ozirrov je treba delati na ta smoter. Slovenski narod se za more ohraniti in razviti le, če so vsi sloji gospodarsko trdni in če se vsi sloji udeležujejo dela za narod.

V socialno-političnem oziru bi bilo narodno-napredni stranki priporočati, da sprejme v svoj program naslednje točke:

Vse skupnosti služee javne naprave je podržaviti ali podoželiti (železnice, zavarovalnice, parobrodna podjetja itd.) in istotako tudi taka podjetja, iz katerih se morejo razviti monopoli (rudniki itd.)

V varstvo delavcev in delavk je skrbeti: da se zakonito določi splošna minimalna plača in maksimalni delavski čas; da se zakonito zagotovi varstvo nedoletnih delavcev in žensk; da se razširi delokrog obrtnih nadzorikov in pomnoži njih število; da se obrtnim nadzorništvom dodajo delavci kot izvedenci; da je uvesti ženske obrtne nadzornice in nastavitvi rudniške; da je uvesti zavarovanje delavcev za starost in onemoglost in tudi za slučaj brezposelnosti ter reformirati bolniško zavarovanje in zavarovanje proti nezgodam, da je ure-

LISTEK.

Pismo iz Bosne.

Velečenjena gospodična!

Leta tekó, obljube se pozabljajo in ostajajo le spomini in počasi tudi ti izginevajo.

Pridejo pa trenotki in ti spomini oživé, vzburkajo kri, napró živce, vzvesele srce in vzbude zaspano življenje.

Tako nekako se mi godi, velečenjena gospodična. Pred par leti — takrat namreč, ko je „Slovensko planinsko društvo“ nameravalo prirediti družbinsko potovanje po Dalmaciji, Črni gori in Hercegovini ter Bosni — pisali ste mi na lepi razglednici, da se bodele tudi Vi udeležili tega potovanja.

Takoj sem Vam sporočil svoje veselje in se Vam ponudil za vestnega in zgovornega spremljevalca...

Leta tekó in „Slovensko planinsko društvo“ — seve ž njim pa tudi Vi — je pozabilo na svoje nameravane in

tudi na bodoče leto takrat preloženo potovanje.

Zakaj neki?

Jaz ne vem in menda tudi Vi ne ali to pa vem, da je žalostno, da prav Slovenci tako malo prihajajo v Herceg-Bosno in radi tega ne poznajo slikovitih krajev, zanimivih šeg in navad, različnih odnošajev in razmer — rekeli bi — svojih sosedov in je ravno med Slovenci tako temen pojem o lepih teh bratskih pokrajinah...

Dejal sem, da spomini ožive in te-le dni, ko že poigravajo prijetne pomladanske sape, ko topli solčni žarki zaostali sneg kar pijo, mi siloma trkajo na vrata ti spomini. V duhu Vas gledam, tolikrat ljubka gospodična, in zdi se mi, da mi pokimavate ter pravite, da bodele pri prvem izletu, ki ga prirede naši rojaki mesto na Šmarno goro ali pa k Sv. Joštu doli pod snežnobelo Bjelašnico, zeleni Igman, prijazni Trebević, skalnati Velež in orjaško Prenj-planino, prišli tudi Vi ž njimi.

Ne bode Vam žal!

Videli bodele toliko novega, toliko zanimivega. Ne vem, kaj bi Vam

poprej opisoval, kaj poprej našteval. — Slikovito Sarajevo z prekrasno okolico, zdravilno kopališče Ilidže, potem vablivo pogorje v rudokopih Vareš in Cevljanović ter mirno gorsko zakotje Srednje, kjer Vas gostoljubno sprejme ljubeznjiva družina tamkaj naseljenega Slovencea.

Potem starodavna rezidenca nekdanjih krajev arheološko in zgodovinsko mesto Jajce in v njegovi okolici letovišče premožnih muslimanov idilično Jezero...

In kršna Hercegovina!

Krasna vožnja čez Ivanj-planino — bosenski Semering — in komaj ste se nagnili proti Konjicu, že Vas pozdravlja modro nebo, pod katerim uspeva južno sadje, zori iskro vino in raste finodišeč duhan.

Pa Mostar, pa Buna, pa železnica v pesniški Dubrovnik, vse, vse to Vas bode zanimalo, dražestna gospodična.

Dan se je nagnil. Raz vitke minarete se oglašajo pesem-molitev majezinova vabeč pravoverne, da se poklonijo vsemogočemu Allahu, Vas pa iz daljave pozdravlja vdani

Zvenimir.

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Dalje.)

„Z menoj se ne smeš šaliti,“ je s trdim glasom dejal Sancin. „Tudi če bi naju ločili — jaz te vedno najdem. Tu sem in tu ostanem. Dokler bom živ, se ne ločiva.“

Lavra je ihtela in jokala ali Sancin se ni dal omehčati. In končno mu je Lavra povedala vse, kar je hotel vedeti, zlasti tudi o svojem razmerju s trgovcem Pikardijem.

„To mi je všeč — to mi je jako všeč... Star, bogat trgovec, ki ni siten in ni ljubosumen... To mi je všeč. Jaz ljubim mirno življenje.“

Šele zdaj je čutil potrebo, da privoščil Lavri kako prijazno besedo. Pogladil jo je po laseh in dejal nekako nežno:

„Nič se me ne boj. Če boš ubogliva, bodeva dobro izhajala. Jaz te bom krepko varoval; name se lahko zanašaj. Gorje mu, kdor bi ti hotel le en las skriviti. Še tisti dan se poslovi od tega sveta.“

Od tega dneva je bil Sancin ab-

solutni gospodar nad Lavro in jo je s trdo roko vladal, pri tem pa živel prav prijetno in udobno. Kadar je potreboval denarja, je kratko ukazal: „Obišči danes Pikardijo“ in Lavra se je njegovemu povelju brezpogojno uklonila.

Nekega dne je stari Pikardi začel z začudenjem ogledovati Lavro. Peljal jo je k oknu, jo natančno ogledal in začel zmajevati z glavo.

„Čuješ, punica... nekaj ni v redu pri tebi. Govori odkrito, saj veš, da te imam rad. Začela si hirati; blede si in upadla in tvoje oči imajo tako čuden izraz — tako gledaš, kakor mlad pes, ki se neprestano boji palice. Povej — kaj ti je?“

„Čemu bi vas nadlegovala. Nihče ni kriv moje nesreče. Moja usoda je pač taka. Saj se še spominjate tistega dne, ko sem vas prišla prosit za sto goldinarjev in sem Vam povedala, da ljubim Diavoletta? No, med tem, ko sem bila jaz pri Vas, me je Diavoletto iskal na mojem stanovanju in me ni dobil. Od tistega trenutka je med nama vse končano — končano, še predno se je kaj začelo. Diavoletta od tedaj nisem več videla in bežala

ditu preskrbovanje dela; da je zakonito zagotoviti delavcem popolno svobodo pri sklepanju delavskih pogodb; da je iz javnih sredstev skrbeti oziroma pospeševati zgradbo primernih delavskih stanovanj in končno zagotoviti delavcem popolno koalicijsko svobodo.

V zvezi z delavskim vprašanjem je tudi preskrbljen je ubožcev. To je danes skrajno klavirno in treba bo delati na to, da se ubožci dejansko in zadostno preskrbe, da bodo imeli človeka vredno eksistenco.

Volilna reforma.

Praga 21. marca. „Narodni listy“ poročajo z Dunaja, da v poljskih krogih še vedno sodijo o Gautschevem stališču zelo slabo, ker se mu še vedno ni posrečilo poravnati konflikta med seboj in poljskim klubom. Med poljskimi poslanci ima Gautscheva volilna reforma le šest pristašev. Ako pa Gautsch pomnoži število galskih poslancev za osem, pridobil bi večino poljskih poslancev za predlogo, ki bi ji bil s tem tudi zagotovljen sprejem.

Brno 21. marca. Neki mlad češki poslanec iz Moravske je izjavil, da se volilna reforma ne reši več pred velikimi parlamentarnimi počitnicami, kar pomeni toliko, kakor da se je sploh opustila. Vsekako se bodo bodoče nove volitve vršile na podlagi starega volilnega reda. Vlada je svoj načrt prepoznala, ker je mislila, da ni več nevarnosti pred obstrukcijo.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj 21. marca. Danes zvečer je imel proračunski odsek sejo pod predsedstvom načelnika dr. Kathreina. Posl. Lupul je poročal o vladni predlogi o zvišanju pokojnine vdovam državnih uradnikov.

Posl. Prohaska je predlagal, naj vlada takoj predloži zakonski načrt, po katerem morajo dobiti vdove državnih slug najmanj 600 K letne pokojnine.

Finančni minister dr. Kosel je dokazoval, da ni mogoče ugoditi glede popolne pokojnine vdovam državnih uradnikov in slug, ki so umrli pred letom 1896., ker ni pokritja.

Posl. Mazorana je konstatiral, da vlada za zboljšanje pokojnine ubogim vdovam nima sredstev, dočim zahteva za zvišanje duhovniških plač letno več milijonov, dasi nima zanje pravega pokritja. V podobnem smislu sta govorila tudi poslanca Seitz in Schalk, nakar je bil zakon s Prohaskovim predlogom vred sprejet.

— Posl. Marchet je predlagal, naj se vlada pozove, da čimprej predloži zakonski načrt, s katerim se zviša pokojnina državnim

bi, če bi ga le od daleč zagledala. Ali od tedaj sem bolna na srečo in na duši — zdaj so prišle še druge stvari vmes in zdaj sem začela tudi telesno hirati.“

In z lahnim usmevom je dostavila: „Morda pride kmalu čas, ko mi bodo zaprta tudi Vaša vrata.“

Pikardi ni hotel razumeti zadnjih besed.

„Kaj je pa prišlo vmes?“ je vprašal z resničnim sočutjem. „Uganil sem takoj, da mora biti nekaj posebnega. Prej si bila vedno tako živa in vesela, zdaj si vsa potrta. Vzdrami se Lavra, sicer izgubiš svojo lepoto in svojo mladost.“

„Ah, ko bi že umrla. Ničesar si tako ne želim kot smrti.“

„Take iz srca izvirajoče bolezni trajajo dolgo. Leta in leta. Človek je tako nesrečno ustvarjen, da minejo dolga leta, predno ga kake dušne boleti uničijo. Bolj ko si kdo želi smrti, dlje je ni. Ali če se ne iznebijo svojih misli, boš s petindvajsetimi leti stara in odurna in vse tvoje življenje bo sama žalost.“

„Morje je blizu in morje je gostoljubno.“ je zavzdihnila Lavra. „Sicer pa ne bo treba, da si končam življenje — to poskrbi že kdo drugi. Pride jutro, ko bode v listih čitali,

uradnikom, ki so šli v pokoj pred 1. oktobrom 1898. Govornik je dokazoval, da so taki državni penzionisti, ki imajo manjšo pokojnino, kakor jo bodo dobivali po njihovi smrti njihove vdove. Minister Kosel je takoj ugovarjal, češ, da ni pokritja. Zagovarjal je zvišanje duhovniških plač, češ, da se ne gre takoj za večjo zahtevo 9 milijonov, temuč šele v sedmih (?) letih. Marchetov predlog je bil sprejet.

Penzijsko zavarovanje zasebnih uradnikov.

Dunaj 21. marca. Komisija gosposke zbornice namerava zahtevati več izprememb na tozadevnem zakonskem načrtu, tako da se načrt vrne poslanski zbornici ter se vsa zadeva zavleče najbrže za celo leto. Med drugimi zahtevajo tudi privatne železnice, naj bodo glede svojih uradnikov izvzete.

Topništvo za avstrijsko deželno brambo.

Dunaj 21. marca. „Kons. Korr.“ poroča, da se predloži poslanski zbornici po Veliki noči vladna predloga, v kateri se bo zahtevalo kakih 15 milijonov kron, da se za poskušnjo nabavi topniški material za avstrijske deželne brambe. Predloga se bo utemeljevala s tem, da ni bilo vojni uprave mogoče na zakonitem mestu zahtevati tega kredita, ker ni delegacij. O tem, kako se na Ogrskem pokrijejo stroški za nove topove, se je posvetoval danes baron Fejervary z vojnim ministrom.

Absolutizem na Ogrskem.

Dunaj 21. marca. Ogrski ministrski predsednik je v današnji avdienci dosegel popolnoma svoj namen. Cesar je sprejel njegovo poročilo ter odobril predloge ogrske vlade. Glede novih volitev se še ni določil nikak termin.

Budapešta 21. marca. Zastop biharske velike župnije je sklenil protest zoper razpust državnega zbora, zoper sklenitev trgovinskih pogodb in zoper imenovanje kraljevih komisarjev. Zbor je nadalje izjavil, da pričakuje od komitatnih uradnikov, da bodo šli s patrijotično zvestobo v boj za ustavo in avtonomijo.

Nemiri v sandžaku Novi pazar.

Sarajevo 21. marca. Vesti, ki so jih prinesli zadnje dneve nekateri listi — posebno pretirano „Slovenec“ — o nemirih v Novem pazaru in o

da se je zgodil umor v ulici Barriera vecchia, v hiši, ki jo ljudstvo imenuje hiša žalosti. Umorjenka bom jaz — za morilca bodo takoj izvedeli. Obljubite mi, gospod Pikardi, da mi preskrbite pošten pogreb in da bodo na mojem grobu na Vseh svetnikih dan gorele luče. Ali mi obljubite to?“

„Na mojo čast,“ je vzkliknil Pikardi do duše ginjen. „Ali kaj ti je, Lavra, povej mi, zaupaj mi, kaj ti je... Menda vendar nisi padla v roke kakemu človeku, katerega se ne moreš iznebiti... Če je tako, govori... jaz sem znan z različnimi sodniki, tudi z različnimi policijskimi uradniki... če potrebuješ pomoči, Lavra, jaz ti jo preskrbim.“

„Hvala Vam za Vašo prijaznost.“ Lavra je te konvencionalne besede izrekla s takim usmevom, da je Pikardija zazebl v dušo. „A ni potrebno... proti svoji usodi se človek ne more boriti — in sedaj govoriva o čem drugem.“

Pikardi je bil sicer velik stiskalec, a napram Lavri je bil navadno dober. Ta dan je prinesla tako znatno vsoto domov, da je bil Sancin kar najugodnejše presenečen in ni Lavri privoščil samo nekaj prijaznih besed, nego jo celo povabil, da gre z njim ta večer v gostilno. (Dalje prih.)

spopadih srbskih kristjanov s turškim vojaštvom, je treba sprejemati z največjo opreznostjo. Turške oblasti pobirajo sedaj davke in kristjani, ki so siromašni, so vsled tega seveda nervozni. Sicer pa se bliža tudi spomlad, ko se na Balkanu vsako leto opaža živahnejše gibanje. Večjih nemirov vendar ni bilo ter so vse vesti o krvavih bojih pri Plevlju in Peču izmišljene.

Slovska liga.

Petrograd 21. marca. Kakor poroča „Rus“, se sestavi v kratkem v Petrogradu velika politična organizacija pod imenom „Slovska liga“, katere namen bo uresničiti panslaviistično združenje v mirno protitežje proti agresivnim načrtom bojevitiga germanstva.

Položaj na Ruskem.

London 21. marca. Angleškim časopisom se poroča iz Moskve, da je napovedana nova revolucija res že izbruhnila. V Moskvi so se baje spuntali trije polki, med puntarji in vladnimi četami se vršijo prave bitke (?) Tudi v Sebastopolu se punta del garnizije ter so bili že krvavi spopadi.

Petrograd 21. marca. Vlada je dobila iz Pariza zaupno obvestilo, da so finski revolucionarji kupili na Francoskem 40 topov ter so jih že tudi odpeljali.

Car je odredil, naj se predlog finskega senata glede nove deželne ustave in novega volilnega reda izroči v presojo posebni komisiji dveh članov ruskega in dveh finskega senata. Predsednika imenuje car.

Petrograd 21. marca. S carskim pismom vojnemu ministru se je določila za celo Rusijo aktivna vojaška služba za pehoto in topništvo na tri leta, za ostalo vojaštvo pa na štiri leta.

„Slovske Matice“

142. odbojna seja v četrtak, dne 15. subota ob 5. uri popoldne v društveni pisarni.

Navzoči: Gg. P. Grasselli (kot predsednik); A. Bartel, J. Dimnik, Fr. Finžgar Fr. Govekar, dr. Fr. Ilešič, Fr. Milčinski, Fr. Novak, dr. M. Opeka, R. Perušek, L. Pintar, M. Pleteršnik, I. Sušnik, dr. V. Šmid, A. Trstenjak, J. Turk, dr. Al. Ušeničnik, Fr. Wiethaler, dr. Fran Zbašnik in V. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 21.

Podpredsednik Grasselli proglasi sklepčnost, otvori sejo, pozdravi navzoče, pove, da je predsednik Levec uradno zadržan udeležiti se današnje seje, in da besedo tajniku, da poroča iz predsedništva. Tajnik poroča, da je društvo od častnega člana Šandora Gjalskega prejelo njegovo najnovejšo delo: „Za materinsku rijo“ v dar. Za darilo se je predsedstvo pismeno zahvalilo. Dne 19. prosinca t. l. je v Pragi umrl dr. Karel vitez Kořistka, redni in častni član različnih znanstvenih društev. Matica je „Kr. češki spoletnosti nauk v Pragi“, ki je društvu smrt naznala, izrazila pismeno sožalje in prejela od nje pismeno zahvalo. Sklene se, da je odpoved odbornika dr. Ivana Janežiča vzeta na znanje in za 14 letno delovanje v odboru izreči njemu pismeno zahvalo. Dne 3. svečana je v Celovcu umrl stolni prost in predsednik „Družbe sv. Mohorja“ Lambert Einspieler. Matica je „Družbi sv. Mohorja“ izrazila brzojavno sožalje, prejela zato pismeno zahvalo in bila pri pogrebu zastopana po odborniku profesorju dr. J. Sketu. Dne 21. svečana je v Troji pri Pragi praznoval sloveči češki pesnik Svatopluk Čech svojo 60letnico. Matica mu je pri tej priliki brzojavno čestitala, od knjigarja Topiča je pa prejela njegovo zadnje delo „Dilo a človek“ ter se za darilo pismeno zahvalila. Dne 6. sušca je praznoval prof. Stitar na Dunaju svojo 70letnico. Matica mu je pismeno čestitala in prejela od jubilarja pismeno zahvalo. Društvo je pred kratkim vložilo na ministrstvo prošnjo, da mu to vnovič podeli državno subvencijo za II. 1907 — 1909, če mogoče v večjem izmerju kot doslej. Zapisnik o 141 odbojni seji, ki sta ga pregledala in potrdila odbornika profesorja Pintar in dr. Ušeničnik, se odobri brez ogora. Današnjemu zapisniku bosta overovatelja odbornika: koncipist Govekar in inženir Turk. Na ogled je zapisnik o seji knjižnega odseka seje z dne 21. svečana t. l. Odobre se z eno samo izpremembo računi preteklega leta in se sklene, da se imajo v tej obliki tiskani predložiti občenemu zboru. Sprejme se preosnova društvenih pravil večinoma po nasvetih v

to svrhu izvoljenega pododseka treh odbornikov (gg. Milčinski, Turk in dr. Ušeničnik). Na znanje se vzame, da je „Hrvaška Matica“ sprejela ponudbo glede ožje knjižne zveze. Sklene se pritrditi njenemu nasvetu, naj si Matici sami izbereta urednika novina knjigama. Urednikom „Hrvaške knjižnice“ se izvoli odbornik dr. Ilešič. Na znanje se vzame, da si je knjižni odsek v zadnji seji odbral načelnikovega namestnika. Izvoljen je bil odbornik dr. Zbašnik. Sklene se, da Matica izda letos v XIII. zvezku „Knezove knjižnice“ Cankarjevega: Martina Kačurja (Življenjepis idealista), ki ga je ocena potrdila in odbor sprejel. Društvene knjige za leto 1905, ki so koncem januarja izšle, dobe dijaki kot naročniki lahko proti znižani ceni 2 K. Na znanje se vzame tajnikovo poročilo o poverjenosti, knjižnici, društvenih in knjižni zalogi. Novo poverjenstvo se je osnovalo za Vuhred; nova poverjenika sta dobila Gradec in Tolmin. Društvenino je poravnalo za lansko leto 2960 letnikov, za letos doslej 410. Od zadnje seje je k društvu pristopilo 32 udov. Knjižnici je prirastlo 35 knjig, zvezkov in časopisov; med njimi največ čeških; 11 podarjenih, 24 zamenjanih. Tudi v zadnji dobi je Matica prejela več prošenj za podaritev založnih knjig. Prošnje so bile vse ugodno rešene; za darila je došlo društvu več pismenih zahval. Potem, ko se reši še par vprašanj gospodarske vsebine, zaključijo predsednik sejo ob 3/4 zvečer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. marca.

— **Dr. Ivan Tavčar** je odložil odgovorno uredništvo našega lista in je ta posel prevzel član našega uredništva Rasto Pustoslavšek.

— **Zaupnikom narodno-napredne stranke v vednost!** Po končanem zaupnem shodu bo pripravil gostilničar v „Narodnem domu“ obed v zgornji veliki dvorani za več sto oseb, katerega se lahko vsako izmed zaupnikov udeleži in si svobodno lahko izvoli jedila po svojem okusu. Med obedom bo svirala polnoštevila „Društvena godba“ pod vodstvom gosp. Poule. Pripravljen bo pač obed za več sto oseb, vendar bi se pa lahko zgodilo, da bi jedila pošla, zato bi bilo v interesu dotičnikov, ki se hočejo udeležiti obeda v „Nar. domu“, da se neposredno pred shodom zglašijo pri gostilničarju.

— **Prekrižani račun.** Naš vedno „suhi“ škof si je pri ustanovitvi svojih nepotrebnih zavodov mislil na prav lahki način pridobiti potrebni denar. Naše cerkve imajo ogromna premoženja, kojega pa prav nič ne potrebujejo. Za vsako najmanjšo popravilo se vedno posebej pobira ali pa se napravi naklada — cerkveno premoženje ostane nedotaknjeno. Zato je sklenil naš „pobožni“ škof, da se bo pri vsaki cerkvi od letnih izkazanih dohodkov odštelo 10% za njegove zavode. S tem bi bilo polagoma prišlo vse cerkveno premoženje njemu v last. Res je tudi par let delal na ta način in nagrabil precej denarja, a končno so se temu početju uprli celo njegovi sicer toli pokorni župniki. Bili so se, da bi jim škof sam vse pobral in bi potem za nje nič ne ostalo. Upor župnikov je škofa tako prestrašil, da nič več ne pobira, 10% že prej vzetega denarja pa vendar ni povrnil. Prašamo torej pobožnega „Slovenca“, zakaj o tem nič ne poroča, kdo je škofu dal dovoljenje, da je jemal tuj denar. Tuj denar nima teka, to se očitno vidi pri našem vedno „suhem“ škofu.

— **Bojkotiranje trgovcev in obrtnikov na deželi.** Iz Notranjske se nam piše: Klerikalci napenjajo vse sile, da bi uničili naše napredne trgovce in obrtnike po deželi. Vsako sredstvo jim je dobro, le da dosežejo svoj cilj. Tako sredstvo je bilo tudi podpisovanje protestne pole proti reformi zakonskega prava. Kateri trgovec ali obrtnik ni hotel poslušati duhovske komande, razglasili so ga za brezverca in mu napovedali odločen bojkot. Nihče ne sme nič kupiti ali naročiti pri njem, ker se mu žuga s peklom in hudičem. No, in ljudje so tako lahkoverno zabiti, da verjamejo, da je vse v peklnskih rokah, kar ni vseč naši sveti ljudski stranki, ki se tako rada podpisuje z velikimi črkami. Vsled tega trpi trgovec in

obrtnik na deželi zaradi neznesnega terorizma, ki ga uganja vsak farovž. Zaslepljeno in fanatizirano ljudstvo ga očitno zasramuje kot izvržek pekla in trgovcu ali obrtniku mnogokrat ne kaže drugega, kot da zgrabi za popotno palico, ki ga pelje od sovražnih katoliških pobožnjakov. Seveda naša oblastva ne store nič proti neprestanemu duhovskemu hujskanju zoper napredne trgovce in obrtnike. Naj župnik in kaplan direktno pozivljata na prižnici k temu in temu ne smeš iti kupovat ali naročati si svoje potrebsčine, nihče se ne gane, nihče ne sliši nič. Zato pa je nepobitno dejstvo, da mora v takih razmerah napredni trgovec in obrtnik na deželi propadati, ker mu vse izpodkopava tla in se zato zlorablja vera kot najuspešnejše sredstvo, dasi je ta kod drugod vse bolj v nevarnosti, kakor pa če je kak trgovec ali obrtnik naprednega mišljenja.

— **Gibanje koroških Slovencev** proti Gautschevi volilni reformi še vedno ni pri kraju. Zadnje nedelje je bilo zopet napovedanih deset političnih zborovanj, od katerih se jih je izvršilo sedem. Vsi so bili sijajno obiskani ter pokazali veliko zanimanje koroških Slovencev za politične dogodke. Govorniki gg. dr. Janko Brejce, posl. Grafenauer in uradnik Ekar i. dr. so izzvali splošno navdušenje in energične proteste zoper krivični Gautschev načrt o razdelitvi volilnih okrajev na Koroškem. Prihodnjo nedeljo je zopet več shodov. „Freie Stimmen“, ki sicer vsak še tako malenkostni politični korak koroških Slovencev na dolgo in široko komentirajo in persifirajo, molče o tej sijajni manifestaciji koroških Slovencev, menda „um sie totzuschweigen“. In to je zanje še najboljše...

— **Slovinci v štajerskem Prekmurju.** Čudom sem se čudil, ko sem čital v „Slov. Narodu“, da so naenkrat našli radgonski mestni očetje svoje gorko sree za prekmurske Slovence, za katere se pa sicer ne zmenijo dosti, kvečjem tedaj, če so jim dobri za štafajo ali pa kadar jim nosijo svoj denar v njihove nenasiťne žepe. Zdaj pa, ko bi se tem dozdaj nikjer zastopanim Slovincem učinilo pravo, da bi dobili slovenskega zastopnika, sedaj — je proti njih interesom, da bi se odcepili od radgonsko-cmureško-feltrinskega volilnega okraja in dobili zastopstvo, katero jim gre. Bolje bi bilo, ako bi ti gospodje bili rekli, da je proti njih (— radgonskih gospodov) interesom! To je res! Dozdaj so bili ti Slovenci le kapljica med nemškimi volilci. Če torej vlada izreka, da hoče s svojo reformo varovati interese narodnostnih manjšin, tedaj je čisto pravilno, da odcepi te Slovence od čisto nemškega volilnega okraja, ter jih priklupi sosednjemu slovenskemu. Pripomniti pa je treba, da vsi ti prekmurški Slovenci imajo skoro iste interese, kakor Slovenci gornjeradgonski; saj ima večina Prekmurcev tudi posestva v gornjeradgonskem okraju — vinograde. Da nimajo ti Slovenci ravno mnogo stika z Nemci radgonskega okraja, kaže dejstvo, da so se dozdaj še ohranili, če ravno brez narodnega šolstva in posebnega narodnega povzdiga. Tudi so po naravni legi čisto ločeni od Nemcev in so vse slovenske vasi — pet — bolj skupaj na eni strani. Meščanom radgonskim se svita, da bodo ti Slovenci, kakor hitro so združeni s slovenskim volilnim okrajem, se probili iz svoje letargije, v kateri jih hočejo vzdržati. Zato pa slovenski poslanci brez razlike mišljenja, nika kor ne pripustite, da bi se kaj teh Slovencev pridružil nemškemu volilnemu okraju! Ravno na teh prekmurskih Slovincih je, da se i narodno življenje v sosednih ogrskih Slovincih oživi, ravno na Prekmurcih imajo ogrski Slovenci svojo podporo, o čemer sem se sam že prepričal, in to smem tembolj trditi, ker sem sam iz tistih krajev doma. Če zapustite sedaj te Slovence v Prekmurju, tedaj so za vselej izgubljeni — in ponemčeni bodo kmalu. Kar pa zlobudrajo Radgonačani o Plitviškem vrhu, pa je neumnost. Plitviški vrh je vendar skoro

ves v gornjeradganskem okraju — in so tam sami vinogradniki — radgonski okraj pa — izven Kleka — to ni, ampak zgolj poljedelski. Pri vsem tem pa je plitviški na južni strani Mure — od Radgone oddaljen pol ure.

— **Volitve v tržaški okolici za mestni svet in deželni zbor tržaški** se vrše v nedeljo 25. t. m. Slovenci kandidirajo: v I. vol. okraju Ivana Sanein-Drejača pok. Matēja, v II. okraju dr. Otokarja Rybářa, v III. okraju dr. Edvarda Slavika, v IV. okraju Ivana Gerdola, v V. okraju Ivana Goriupa in v VI. okraju Alojzija Goriupa. Volilno gibanje je silno živahno.

— **Promocija.** Štajerski rojak g. Janko Šandra je bil 16. t. m. na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes zvečer prvič velika operna novitela G. Puccinija „Tosca“ kot častni večer gospe Skalove. Predstava se vrši za neparabonente, ki že od 10. t. m. niso bili na vrsti. — V soboto, dne 24. t. m. se opera „Tosca“ ponavlja za parabonente.

— **Ljubljanska kreditna banka.** Pod predsedstvom g. Ivana Hribarja, župana ljubljanskega, vršil se je včeraj VI. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani. Navzočih je bilo 19 delničarjev, ki so zastopali 1974 delnic. Upravni svet je poročal o poslovnem letu 1905. in predložil občnemu zboru računski zaključek, iz katerega posnemamo sledeče: Slavni občni zbor! Predno Vam, cenjeni gospodje delničarji, poročamo o uspehu bančnega poslovanja za l. 1905. moramo omeniti, da je Ljubljanska kreditna banka v izvršitvi sklepa zadnjega občnega zbora z dne 15. marca 1905 v prvi polovici meseca aprila 1905 podvojila svojo delniško glavnico s tem, da je izdala 2500 mladih delnic po K 400 — nominala, s čimer se je delniška glavnica povišala na K 2.000.000. Razpisana subskripcija novih delnic končala je s popolnim uspehom tako, da so bile 15. aprila 1905 vse mlade delnice polno vplačane ter s tem delniška glavnica podvojena. Naravno je, da nismo mogli pri povišanju glavnice pričakovati v poslovnem letu 1905 enakega obrestovanja, kakor smo ga dosegli v prejšnjih poslovnih letih, kajti bančni posli se niso tako razširili in povečali, da bi odgovarjali podvojenemu kapitalu, razun tega se v preteklem poslovnem letu tudi nismo mogli obvarovati večjih izgub, koje pa jemljemo na nižje navedenem predlogu o razdelitvi čistega dobička v poštve s tem, da rezerviramo v kritje teh izgub primerno vsoto. Čisti dobiček za poslovno leto 1905 znaša po odbitku vseh stroškov in bremen K 135.789,68 ter všteti prenos dobička iz leta 1904 K 25.647,26, skupno K 161.436,94, kar pomeni 8%no obrestovanje podvojene delniške glavnice K 2.000.000. Splošno podražanje denarja v zadnjem četrtletju preteklega leta, zlasti pa povišanje obrestne mere avstro-ogrške banke na 4½%, je neugodno vplivalo na stanje naših vlog na tekoči račun, koje so se proti lanskemu letu precej zmanjšale; posledica tega je bila, da smo se morali v izdatnejši meri posluževati reeskomta menic, v katerem oziru ste nam Deželna banka kraljevine češke v Pragi in podružnica Avstro-ogrške banke v Ljubljani radovoljno šli na roko, vsled česar se čutimo dolžne, tudi na tem mestu izraziti obema zavodoma svojo toplo zahvalo na podeljenem nam reeskomptnem kreditu v preteklem poslovnem letu. Naši podružnici v Splitu in Celoveu ste sicer pokrili v preteklem letu svoje režijske stroške, posebnega čistega donosa pa, ki bi uplival na skupni čisti dobiček banke, nam niste prinesli; vendar gojimo za tekoče leto upravičeno upanje, da se razmere obeh podružnic obrnejo na bolje in da dosežete povoljnije uspehe. Glede sindikalnih bančnih poslov imamo pripomniti, da smo sodelovali pri ustanovitvi Jadranske banke v Trstu, ki se je konstituirala 29. oktobra 1905, s tem, da smo prevzeli 400 njenih delnic po K 400 — nominala. Sicer smo že dalje časa nameravali ustanoviti v Trstu svojo podružnico, toda na željo tržaških Slovencev smo to misel opustili s pogojem, da nam oddajo primerno število delnic in odstopijo 2 mesti v upravnem svetu nove banke. Jadranska banka je pričela poslovati 15. novembra m. l. ter smo upravičeni upati, da bo dober uspevala. Nadalje smo se udeležili ustanovitve Prvega hrvatsko-slavonskega dioničnega društva za industriju sečera u Osijeku s tem, da smo prevzeli 400 njegovih delnic po K 500 — nominala, s pravico do enega zastopnika v njegovem upravnem svetu. To prvo hrvatsko podjetje za proizvodnjo sladkorja ustanovila je Živnostenska banka pro Čechy a

Moravu v Pragi v zvezi s Prvo hrvatsko štedionico ter številnimi odličnimi rodoljubi v Osijeku in Zagrebu, kar nam daje jamstvo, da bo do nova družba v polni meri izpolnila nade, koje njeni ustanovniki od nje pričakujejo. V sledečem navajamo prometne številke glavnih oddelkov bančnega poslovanja, iz kojih razvidite — razun pri vlogah na tekoči račun — precejšnji napredek v primeri z l. 1904. Vloge: Vloge na knjižnice so znašale koncem leta 1905 2.277.048,38 K, koncem leta 1904 1.691.884,93 K, prirastek tekom leta 1905 znaša torej 585.163,45 K. Vloge na tekoči račun so znašale koncem 1905 2.688.601,58 kron, koncem leta 1904 4.410.351,80 kron, ubitek tekom leta 1905 znaša torej 1.721.750,22 K. Eskompt menic: V poslovnem letu 1905 se je eskomptovalo 13.748 komadov v znesku 22.472.527,74 K, proti letu 1904 več za 2618 menic v znesku 3.319.052,12 K in je ostalo v listnici dne 31. decembra 1905 2449 menic v znesku 4.839.556,44 K. Vrednostni papirji: Kupilo se je v poslovnem letu 1905 raznih papirjev za 5.892.946,16 kron, prodalo pa za 5.485.137,13 K, ostanek koncem leta 1905 znaša 1.274.460,38 K. Posamezne vrste vrednostnih papirjev, ki so se nahajali 31. decembra 1905 v bančni zalogi, razvidne so iz priloženega izkaza lastnih efektov. Rezervni zaklad: Redni rezervni zaklad banke je znašal koncem leta 1904 136.267,35 kron in se je tekom leta 1905 z redno dotacijo iz dobička 1904 v znesku 13.732,65 K, dalje s 5%nimi obrestmi za leto 1905 7.156,67 K, konečno z dotacijo azija mladih delnic 55.160 — kron po odbitku 6.250 — K plačane kolektivne pristojbine od onih 2500 delnic 48.910 — kron povišal za 69.799,32 K, ter znaša torej koncem leta 1905 206.066,67 K, kar pomeni 10-3% povišane delniške glavnice ali 41-20 K za vsako delnico. Splošni promet: Splošni promet v preteklem poslovnem letu je znašal 562.856.169,52 K proti letu 1904 več za 59.718.058,72 K. Glede razdelitve čistega dobička v znesku 161.436,94 kron dovoljnjemo si staviti vam sledeče predloge: 1.) 6% rezervnemu zakladu v smislu § 38 pravil 6.789,50 kron. 2.) 5% na 5000 delnic po 400 kron nom. — kup. št. 5 100.000 — K. 3.) 10% kot tantiema upravnemu svetu 2.900,18 K. 4.) Dotacija pokojninskega zaklada 1.000 — K. 5.) Izredna rezerva za nastale izgube 50.000 — K. 6.) Prenos na novi račun 747,26 K, s čim je ves čisti dobiček za l. 1905 v znesku 161.436,94 K porabljen. — Načelnik nadzorstvenega sveta g. Josip Lavrenčič poroča o nadzorovanju bančnega poslovanja v minolem letu; o izvršenih revizijah in predloga upravnemu svetu absolutorij, kar se soglasno sprejme. Nasvet upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička za l. 1905. se soglasno sprejme in se bo tedaj izplačevala na kupon številka 5 od 22. t. m. naprej 5% dividenda v znesku K 20 — za vsako delnico. — Pri sledeči volitvi v upravni svet Ljubljanske kreditne banke izvoljeni so bili: Predsednikom g. Ivan Hribar, župan ljubljanski; I. podpredsednikom g. Jos. Al. Špitálský, ravatelj podružnice Živnostenske banke pro Čechy a Moravu n Dunaju; II. podpredsednikom g. Fran Kollmann, veletržec i. t. d. v Ljubljani; upravnim svetnikom: gg. Kornelij Gorup vitez Slavinjski, veletržec i. t. d. v Trstu; Gabrijel Jelovšek, župan itd. na Vrhniki; Ivan Knez, veletržec itd. v Ljubljani; Fran Krásny, arhitekt itd. na Dunaju; Jan Otto, cesarski svetnik itd. v Pragi; Fran Pavlin, stavbeni svetnik v Ljubljani; dr. Ivan Tavčar, odvetnik itd. v Ljubljani; dr. Karel Triller, odvetnik v Ljubljani; Urban Zupanec, veletržec v Ljubljani; dalje v nadzorstveni svet izvoljeni gg.: načelnikom Josip Lavrenčič, dalje Vid Hrdina, Fran Mally, Ubald plein. Trnkóczy in Alojzij Vodnik.

— **Varuhi in nadzorstvene oblasti.** Pravosodno ministrstvo je izdalo na vsa sodišča naredbo z dne 9. marca 1906., s katero se hoče olajšati obveščanje med varuhi in sodnimi oblastmi. V tem pogledu zaukazuje pravosodno ministrstvo predvsem sodiščem, da morajo, kadar je potreba, v varuških zadevah dobiti od strank kako izjavo ali kako pojasnilo, vselej paziti na to, da strankam ne delajo nepotrebnih potov, ker je to posebno pri delavcih največkrat združeno z izgubo mezde ali zaslužka. Kot priporočilo smatra pravosodno ministrstvo, da se v takih slučajih strank ne vabi na gotov dan, temveč da se jim prepusti, da se zgledajo v gotovem roku (enega ali dveh tednov) pri sodišču in da tam oddajo ustmeno dotično izjavo ali pojasnilo ali pa da sporoče svojo izjavo pismeno. Glede delavcev je pravosodno ministrstvo mnenja, da naj se kličejo ob takem času k sodišču, ko niso v delu ali ko počivajo n. pr. opoldan. Sploh naj bodo, če je to mogoče, z ozirom na

izobrazbo strank, pravilo, da se zahtevajo le pismene izjave. V to svrhu se je vpeljal nov obrazec v podobi dopisnice s povratnim odgovorom. Ta dopisnica je poštnine prosta, ako jo je vročiti zunaj dostavnega okraja one pošte, na katero se je oddala. Ravnotako je poštnine prosta tudi povratna dopisnica, ako se ne odda na pošto onega okraja, ki jo ima dostaviti. Ako varovane nima imetja in četudi varuh ni v takih razmerah, da bi lahko plačeval poštnino, potem smejo sodišča sama frankirati uradno pošiljatev v varuških zadevah na varuha, kakor tudi zgoraj omenjene dopisnice in povratne dopisnice in dotični znesek vzeti iz uradnega pavšala. Glede tožb za varovanje pa naroča pravosodno ministrstvo, da naj se strankam omogoči, da bodo isti dan vložile prošnjo za nadvarstveno dovoljenje za vložitev tožbe, kakor tudi tožbo samo. Dovoljenja za pravljenje in pa ubožnih izpričeval ni treba posebej izdelovati, ampak zadostuje, da se izvirni akt predloži pravdnemu oddelku. V bodoče imajo tudi odpasti vabila varuhov k sodišču v to svrhu, da bi poročali o izidu alimentacijskih pravd. Da tega v prihodnje ne bode več treba, se nalaga pravdnim sodiščem, da imajo izdatek pravomočnih razsodb, če so se mehanično pomnožile, pošiljati varuški oblasti, ako se pa to ni zgodilo, pa poslati ves akt. Končno se pooblašajo še sodišča, da imajo onim varuhom, ki so se v interesu varovancev posebno trudili, pri prenehanju varuštva v priznanje zaslug v posebnem dostojnem pismu izreči zahvalo sodišča. Ta odredba pravosodnega ministrstva se mora gotovo odobravati, ker je dosedaj moral varuh velikokrat zaradi malenkosti po ure in ure daleč hoditi k sodišču. Pri večjih sodiščih, koder so dotični oddelki preobloženi z delom, so pa morali od daleč došli varuhi še čisto ure in ure čakati, da so prišli na vrsto. To bo vsled gorenje odredbe olajšano, kar bo prišlo zgolj varovancem in pravosodstvu v korist. Za to dobrohotnostjo pravosodnega ministrstva se pa skriva tudi nekaj, česar nikakor ne moremo mirno prezreti, temveč nas sili naša časnikarska dolžnost, da spravimo to v javnost. Pravosodno ministrstvo je hkratu s svojo odredbo izdalo tudi obrazec dotičnih dopisnic in povratnih dopisnic. Na teh obrazcih se pa šopiri samo blažena nemščina in iz cele naredbe ni nič razvideti, ako se bodo izdale za jezikovno mešovitve in za nenemške kraje tudi dopisnice v drugih nemških jezikih. Poznavajoč dobro nenaklonjenost naše justice nasproti našemu jeziku vobče in germanski duh mlajšega sodnega naraščaja se še celo bojimo, da se bodo sodiščem po Slovenskem usilile samo nemške dopisnice in povratne dopisnice v uradno uporabo in da se bodo potem pošiljale nemščine nezmožnim strankam take samonemške dopisnice in povratne dopisnice. Vsled tega zahtevamo od naših državnih poslancev, da po načelu: „vigilantibus iura“ takoj ukrepejo vse potrebno, da bodo sodišča v slovenskih krajih po Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem dobila obrazce za take dopisnice in povratne dopisnice s slovenskim besedilom. Varuhe slovenske narodnosti pa pozivljamo, da v slučaju, ako jim bodo naša sodišča začela pošiljati take nemške dopisnice ali povratne dopisnice, jih nemudoma vrnejo sodiščem z opazko, da zahtevajo slovenskih. Ta stvar nikakor ni malenkostna, ker nam je pri znani praksi, ki vlada v zadnjem času v justici v jezikovnem oziru na kvar nenemških državljanov, biti vedno pozornim in na braniku svojih pravic.

— **Predavanje.** Jutri, v petek bo ob 8. uri zvečer v Vospernikovi dvorani na Turjaškem trgu predavanje „Jezus pred Pilatom“. Predaval bo g. Anton Chráska. Vstop je vsakomur prost.

— **Žensko telovadno društvo** priredi dne 1. aprila telovadni nastop v Sokolovi telovadnici. Nastopi tudi prvič društveni borilni odsek.

— **Vsesokolski zlet v Zagreb.** Zveza hrvatskih sokolskih društev je sklenila, da se priredi vsesokolski zlet v Zagreb 15. in 16. avgusta t. l.

— **Bolnišnica in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov** ima 31. t. m. svoj občni zbor, in sicer je ta sklican v malo dvorano hotela „Union“. Proti temu, da je sklican občni zbor v ta lokal, nam je poslalo več članov oster protest, v katerem iz narodnih, iz finančnih in iz drugih ozirov odločno zahtevajo, naj se občni zbor drugam skliče.

— **Akademski slikar Maksim Gaspari** je razstavil v Schwentnerjevi izložbi izborni moški portret, ki se odlikuje po izvrjni moderni tehniki ter ostri karakteristiki. M. Gaspari je danes eden prvih slovenskih portretistov, zato ima naše občinstvo ugodno priliko si sliko ogledati. Umetnikov naslov se izve lahko pri g. Schwentnerju.

— **Veliko veselico** priredi slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v prid „Narodnega doma“ na vrtu 8. julija, kar naj blagovolijo druga narodna društva vpoštevati.

— **Olepevalno društvo v Rožni dolini** pri Ljubljani črta s ponosom sv. Jožefa praznik popoldne v svojo kroniko. Bilo je že več predavanj, a tako koristnega vobče, posebno pa glede na napredek in razcvit nove naselbine, kakor je bilo predavanje o sadjarstvu g. ravnatelja Gustava Pirca, ni bilo še tukaj čuti. Mnogobrojni udeležniki sledili so več kot žurnemu predavanju z največjo pozornostjo, saj tako izborni vsledki in govornik si je pridobil hipno s svojim lepim, poljudnim govorom ljubezen vseh navzočih. Uro že pred predavanjem si je ogledal nekatere vrtove in tukajšnja zemljišča ter konstatiral, da so tukajšnja tla za sadjarstvo nad vse priprava in ugodna, da leži v vrtovih z umno sadjerejo brezdvomno ne le idealen užitek, temveč tudi lep postranski zaslužek. G. predavatelj je slikal odnošaje v Švici, kjer so vse hišice in mali vrtički delavskih slojev prepreženi s špalirji in nasadi priličnega sadnega drevja. In Rožno dolino je smatral po legi in zemlji izborno pripravno za umno sadjerejo ter želel, da bi bila kmalo ta zavedna delavska kolonija preprežena s sadunosniki, kakor je to v Švici navada. Sadjarstvo v Rožni dolini smatral je za zelo važno, kajti malo sadjarstvo okoli delavskih hiš je zelo važno in ima velik socialen pomen. Predavanje je bilo povod, da se bodoči jesen in zimo priredijo v Rožni dolini večerni pouki o sadjarstvu ter je obljubil gosp. ravnatelj poučevati in obljubil pridobiti gospoda Gombača in Urbančiča. Vpisalo se bo veliko novih članov v c. kr. kmetijsko družbo, katere namen je bil v jedrnatih besedah očrtan. Nenavadno urno rastoča naselbina je s tem dnevom zopet storila važen korak naprej, saj nasadilo se bo še to spomlad več 100 sadnih drevcev in veliko tisoč smrečic ter uredil parkni nasad. Povsod je priznano, da ima naselbina v svojem olepevalnem društvu delavno energično moč in ravno energija je redka prikazen pri Slovincih. Vsi smo bolj mehkega značaja in se le prelahko dajemo odvrčati od svojih še tako dobro utemeljenih sklepov. Zato imponira društvu s svojo odločno voljo in dejanskimi dokazi svoje delavnosti. Kjer so bili še pred 5—6 let travniki, je nastala naselbina, kjer biva sedaj do 1500 ljudi, a zastavljenih je zopet mnogo novih stavb. V neposredni bližini mesta, v znožju Rožnika, v zdravi, prijazni legi — ima Rožna dolina še lepo bodočnost pričakovati, posebno pa zagledati, ker so prebivalci složni in v društvu tesno združeni, delujoči brez ozira na lastno korist, vsi drug drugega podpirajoči v stremljenju za olepšanje omiljene doline. Ni v njej zavisti ali skritega rovanja, temveč veže vse medsebojno spoštovanje ter ljubezen. In srčno je pozdravljen, kdor stopi na novo v ta krog, zatorej ne manjka obiskovalcev in novih naselnikov. Srčno je bil pozdravljen tudi g. ravnatelj in prisrčne zahvale za trud in iskazano naklonjenost izrekle so se mu pri slovesu s željo kmalega svidenja. Izvestno postane Rožna dolina s svojimi že danes lepimi poti, v prihodnje z nasadi — privabljivo izletišče meščanov, saj so tudi gostilne na najboljšem glasu.

— **Umrila** je v Kamniku gospa Izabela pl. Franck rojena drž. grofica Bylandt-Rheidt stara 82 let. — V Medvodah je umrl veleposelnik g. Josip Jarc, brat gosp. Franca Jarca. Naše sožalje!

— **Krava je oddala** dne 13. t. m. posestniku Antonu Kolariču iz Cikave pri Grosupljem, ko jo je prignal na semenj v Višnjo goro in jo pustil brez nadzorstva pred neko gostilno. Krava je 7 let stara, sive barve, dobro rejena, sedmi mesec breja in je vredna 170 K. Kdor jo je prijel, naj o tem obvesti Kolariča.

— **Strahovit vihar** je divjal v torek v Litiji in okolici. Sprva je v ravnini dežilo in snežilo le po gorah, pozneje je pa tudi v dolini padal sneg. Vsled tega je temperatura globoko padla. Tudi v Ljubljani je sušec pokazal, da „ima rep zaviti“, ker smo po lepih spomladanskih dnevih dobili v torek sneg, da nas je prav grdo zeblo.

— **Vojaški begunec.** Franc Dernovšek iz Aržiš pri Litiji je pobegnil od vojakov. Dne 17. t. m. se je pa sam javil oblastvom.

— **Pogrebni zavod** namerava ustanoviti v Šmartnem pri Litiji mizar Josip Izgoršek in je že zaprosil potrebno koncesijo za politični okraj Litijo.

— **Kmetijsko društvo v Črnem vrhu nad Idrijo** hrani že par let svoje udele v občnih zbiorih s samimi obljubami ne pa z dividendo. Društvo je član „Gospodarske zveze“, s čimer je menda povedano vse. Konsum v Črnem vrhu ima veliko odjemalcev

in blago visoke cene, vkljub temu se pa ne pride nikamor z napredkom. Bodo že še kmetije, ki se zdaj dajo voditi na klerikalni vrvi, sprevideli, kako nespametno ravnaajo, ko bo zapel boben v konsumu in bodo kmetiči plačevali, da jih bo glava bolela.

— **Ponesrečil** je predvčerajšnjim 70letni posestnik Franc Zakrajšek iz Dolnjega Podboršta pri Trebnjem, ko je padel pri Zgornjih Ponikvah čez škarp v potok Temenico in si zlomil pri tem nogo. Ljudje so ga sicer čez poldrugo uro rešili in ga prepeljali v bolnico usmiljenih bratov v Novem mestu, kjer so mu takoj nogo amputirali, vendar bo mož najbrž umrl vsled te nesreče.

— **Ogenj.** 16. t. m. je gorelo v Tomlinju pri Ilirski Bistrici. Ogenj je uničil posestnik Francu Lukežiču hlev s senom, Josipu Logarju ravno tako ter mnogo gospodarskega orodja, Josipu Urhu, ki hleve s senom in steljo ter tri prašiče, Josipu Kocjančiču hišo in gospodarska poslopja, Ivanu Urhu pa hišo in hlev. Skupna škoda znaša 11.200 K, zavarovalnina pa 7740 K. Preužitar Anton Lukežič je na sumu, da je zažgal, zato so ga aretovali in izročili sodišču.

— **Vlom v pošto nabiralnico** se je izvršil v noči na 13. t. m. v Senežcih. Dozadj neznan tat je potrgal znamke s pisem in odnesel službeno pismo ondotne žandarmrije.

— **Požar** je uničil 16. t. m. v Stranjah pri Senežcih posestniku Andreju Suši hišo in gospodarsko poslopje. Škode je 5000 K, zavarovalnina pa 2480 K. Ogenj je nastal vsled isker z ognjišča, od koder so letele v bližnjo šupo.

— **Grof Gleispach** baje ni umrl, kakor se govori, naravne smrti, marveč se je zastrupil. Ljudje hočejo vedeti, da je šel v smrt iz obupa, ker je bil v neznosnih gmotnih neprilikah. Njegovi zapuščini se je že imenoval kurator. Med glavnimi njegovimi upniki se baje nahaja znani referent za personalne zadeve pri graškem nad-sodišču Fellner. — Koliko je resnice na teh vesteh, ne vemo, beležimo jih samo po svoji časnikarski dolžnosti.

— **Smrt nadporočnika na lovu.** Nadporočnik Friderik Kreulich, doma iz Brežic je blizu Siska bil na lovu na kljunače. Pri tem se mu je sprožila puška in krogla ga je zadela tako nesrečno, da je bil v par trenutkih mrtev. Druga vest pa trdi, da je Kreulicha ustrelil neki lovski tat, ki ga je smatral za gozdarja.

— **Ljudska knjižnica v Šoštanj** in „Šaleški Sokol“. V Šoštanju, tem narodnem središču cele Šaleške doline in zadnji slovenski postojanki ob koroški meji, namerajo Slovenci ustanoviti ljudsko knjižnico in „Šaleškega Sokola“. Ker pa je oboje, zlasti pa knjižnica, združeno z velikimi stroški, obračajo se na slovenske rodoljube in denarne zavode, da bi prispevali po moči za ta velepomembni namen. Prispevki naj se pošiljajo g. Vlad. Vošnjaku v Šoštanju na Štajerskem.

— **Medsebojen silobran.** 19-letni Alojzij Mavko je 20. decembra pr. l. prišel v hišo svojega očima Antona Kavčiča v Sagajščaku pri Ljutomeru nekoliko pijan. Očim se je vsled tega začel kregati, Mavko ga je pa zgrabil za vrat, ga daval ter ranil z nožem na roki. Ko je skočil po puško in jo basal, da bi Kavčiča ustrelil, ušel mu je ta k svojemu sodniku Matevžu Kavčiču, kamor je pribežal tudi njegov rejnec Anton Rojko pred nasilnim Mavkom. Ko je čez dva dni prišel Mavko z njima skupaj, skočili so si vsi trije v lase in Mavko jih je dobil s kamnom in sekirico po glavi in sploh, kamor je padlo. Vsled tega so prišli vsi trije pred mariborsko sodišče, kjer so se zagovarjali vsi s silobranom, a bili obsojeni in sicer Mavko na 6 mesecev, Kavčič in Rojko pa vsak na 6 tednov zapora.

— **Na narodne učitelje.** Na dvorazredni ljudski šoli v Kaplji, okraj Strvež, je razpisana od 15. aprila služba učitelja za provizorno ali definitivno nameščenje. To je razun Sv. Duha edina šola v tem okraju, ki ima še slovenski podučni jezik (v l. šolskem letu). Župnija je skoraj popolnoma slovenska, kraj je posebno poleti romantičen, šola je v drugem plačilnem razredu ter se bo kmalu morala razširiti v trirazrednico. Želeti bi bilo, da se oglasi čimveč slovenskih učiteljev, da ne dobi službe trd Nemec.

— **Prijet ropar.** Meseca novembra m. l. je v Ločanih v Rožeku 19letni delavec pri železnici Dane Turkalj ustrelil akordanta Kristofa Selo ter ga oropal za 400 K. Sedaj so orožniki Turkalja v Brezencu prijeli ter ga izročili celovškemu dežel-nemu sodišču.

— **Požar.** V Artičah pri Brežicah so pogorela posestnikoma Levaku in Pšeničniku na praznik sv. Jožefa vsa poslopja, ko so bili ljudje pri maši.

— **Notar Fr. Stupica**, ki je premešen iz Tržiča v St. Lenart v Slov. goricah, odide iz Tržiča 26. t. m. ter nastopi novo službo 2. aprila.

— **Iz vlaka skočil.** Mesar Anton Rotej se je peljal v ponedeljek iz Celja v St. Jurij ob juž. žel. Ker pa naj postaji ni izstopil, je skočil nato, ko je bil vlak že v polnem diru, iz voza, a se tako pobil, da so ga težko ranjenega prepeljali v celjsko bolnico.

— **Iz Gornjega grada.** Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo dne 1. aprila v salonu gostilne gosp. Josipa Mikuš ob 3. uri popoldan. Ker je ta podružnica edina v gornjegrajskem okraju, je želeli, da se udeležijo obnega zbora mnogo udeležencev.

— **„Slovenski Sokol“ v Brezicah** razvije svojo zastavo o Binokostih 3. in 4. junija t. l. Slavnosti se udeležijo tudi zveza hrvatskih sokolskih društev.

— **Kralj Edvard na Koroškem.** Angleški kralj Edvard pride to pomlad na Koroško, ko se bo vračal iz Benetk v London. Stanoval bo v gradu Teutschach, ki je last angleškega poslanca Goschena na Dunaju.

— **Živo srebro na Koroškem.** V Niederscharringu na Koroškem so našli pred kratkim debelo žilo živega srebra. V takozvanem Martinovem in Jožefovem rovu je ta žila debela od enega do treh metrov, dolga pa 700 metrov, v bližini teh rovdov pa je plast, ki ima do 20 metrov rude.

— **Pevsko in glasbeno društvo v Gorici** priredi koncem maja ali v začetku junija svoj redni pomladanski koncert, na katerem bodo proizvajalo veliki oratorij Antona Dvořaka „Stabat Mater“.

— **Obesil s** je v Biljah na Goriškem v svoji kleti samec Anton Mask. Masku se je že dlje časa mešalo.

— **Gozdni požar.** V nedeljo zjutraj je nastal na nekem hribu blizu Rihemberga na Goriškem požar, ki je uničil 4 hektare obsegoče gozdne nasade. Škode je 2000 K in jo trpi društvo za pogozdovanje Krasa.

— **Tržaške mestne volitve.** Včeraj so se vršile tržaške mestne volitve v I. razredu. Od 461 volilcev je prišlo volit 271 Izvoljeni so bili brez boja kandidati političnega društva „Patria“.

— **Roparski napad na cesti.** V Trstu so Ivana Pilina na cesti napadli štirje lopovi. Vrgli so ga na tla, dva sta ga držala, tretji mu je nastavljal na prsi samokres in mu velel molčati, četrti mu je pa stikal po žepih, dokler ni dobil mošnjička z 10 K. Lopovi so na to zbežali.

— **Tatinska predrznost.** K trafikantini Elizabeti Smerdu v Trstu je prišel mlad človek in zahteval dve škatlici svaljčice „Sport“. Ko jih je Smerdu položila predenj in čakala na denar, sunil jo je neznanec z vso silo v prsi in pobegnil s cigaretami.

— **Tujci v Opatiji.** Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1905 do 19. marca 1906 13.268 gostov. Od 16. marca do 19. marca jih je prišlo 603, a 19. marca je bilo v Opatiji nastanjenih 3002 gosta.

— **Angleški kraljevski par v Opatiji.** Kakor se iz precej zanesljivega vira čuje, obišče angleški kraljevski par na svojem potovanju tudi Opatijo. Najbrže okoli 8. aprila t. l.

— **Morsko kopališče Cerkevica prodano.** Dasi je cesarski svetnik dr. Ebers vzel kopališče od pok. nadvojvode Jožefa na 12 let v najem, dobil je sedaj nenadoma obvestilo, da je kopališče prodano trem osebam, da se poravnava nekoliko dolga nadvojvodinje Klotilde. Dr. Ebers toži nadvojvodinjo za 600.000 K odškodnine, ker je prelomila pogodbo.

— **Prijet anarhist.** V ponedeljek so prijeli na Reki 32letnega Jerneja Orlando iz Poreča. Dobili so pri njem razne anarhistične spise.

— **Snežiti** je začelo danes dopoldne po Ljubljani in okolici. Mraz je pritisnil v toliko, da nam niso zimske suknje prav nič odveč.

— **V samostanu znorela.** Ivana Gradišar iz Ljubljane je šla pretekli mesec kot sestra lajca v ženski samostan Baumgartenberg na Gornjem Avstrijskem, a so jo morali zdaj oddati v blaznico, ker je pred kratkim znorela.

— **Izginil** je 33letni mizar Ant. Koželj iz Celja. Mož je že večkrat, zlasti pa v zadnjem času pravil, da se bo končal; zadnji dan, predno je izginil, je uredil vse svoje stvari, pustil doma vse vrednosti, se oblekel v najslabšo obleko ter vzel seboj samokres. Sodiijo, da se je ustrelil in pri tem padel v Savino, o kakršnem samomoru je velikokrat govoril.

— **Iz samokresa je streljal** na Marjeto Belič na Slatini neki Wölfling in jo zadel v prsi.

— **Nezgoda.** Uslužbenec južne železnice, Herman Dobaj, je padel na mariborskem kolodvoru tako nesrečno, da si je zlomil nogo v stegnu in se poškodoval na glavi.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpravilo z južnega kolodvora v Ameriko 19 Slovencev in 54 istrskih Hrvatov, nazaj pa je prišlo 40 Hrvatov in 13 Slovencev. 14 Hrvatov je šlo v Scheibbs, 62 pa na Prusko. 150 Lahov je šlo v Zagreb, 30 pa v novomeški okraj.

— **Izgubljene in najdene reči.** Hlapec Ivan Strucelj je našel srebrno uro in verižico in ju oddal na magistratu. — Ga. Marija Blažonova je izgubila rdečo denarnico, v kateri je imela nekaj čez 7 K denarja in poštno-sprejemni list.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 4. do 10. marca 1906. Število novorojencev 24 (= 32,2‰), umrlih 32 (= 44,3‰), med njimi sta umrla za jetiko 2, vsled mrtvovoda 1, vsled starostne oslabilosti 1, vsled samomora 2, za različnimi boleznimi 26. Med njimi je bilo tujcev 11 (= 34,3‰), iz zavodov 15 (= 37,5‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboli, in sicer za škardatice 2, za vrtico 2 osebi.

— **Nova slovenska opera v Zagrebu.** V ponedeljek je priredil odbor hrvatskih gosp. v hrvatskem narodnem gledališču v Zagrebu svečan večer v spomin blagopokojnemu vladiki Josipu Jurju Strossmayerju.

Pri tej priliki se je pela izvorna enodejanska opera „Poslednja straža“, ki jo je uglasbil znani slovenski skladatelj Risto Savin (Sirca, artiljerijski stotnik, sedaj v Varaždinu). Besedilo je spisal po A. Aškercu baladi „Poslednja straža“ znani prški libretist dr. Rikard Batka. Kolikor se da posneti iz srbskih listov, je opera krasno uspela. V „Obzorju“ čitamo: „Opera je odgovarjala zanimanju občinstva. Mili in nežni motivi, a mestoma mrkli baladni ton je osvojil vsakogar že v overturi. Sama opera pa, polna lepih variacij glavne teme, je že z edinstveno intonacijo izzvala vihar priznanja skladatelju, ki je bil navzoč pri predstavi“.

— „Hrvatstvo“ piše: „Gospod Savin, avtor opere ni diletant, taka dela se ne ustvarjajo preko noči. Z marljivimi studijami, z velikim darom in nenavadno energijo je vrgel gosp. Savin (ki je notabene častnik) raz se diletantsko obleko, a njegova opera je ustvarila iz njega umetnika in velikega mojstra in mu bo odprla pot tudi do svetovnega skladatelja. Slovensko muzično nebo je dobilo z njim novo zvezdo prvega reda. Kakor je Parma velik v sladkih melodijah, tako je Savin velik v slikanju in analizi čustev.“ — Iz „Narodnih Novin“ posnemamo: „Glasba Savinova je vrlo prijetna, dasi nima posebno izrazitega obilježja in da si ni v nji one elementarne sile, ki bi bila lahko v nji z ozirom na izbran sujet. Opera je kratka, a v nji ni jasneje izraza individualnosti skladateljeve, a zato tudi ni v nji pretiranost in reminiscence, a to so pri skladateljih smatra že za zaslugo.“

— **Najnovejša novica.** Potres na otoku Formoza. Šele sedaj, ko so se popravile brzojavne zveze z otokom, je znano, koliko škode je povzročil potres. Človeških žrtev je zahteval več tisoč. Potresni sunki so trajali 17. t. m. od jutra do večera. Cvetoči kraji Datrigo, Raisbiko in Šrinko so popolnoma razdžani. V Datrigo je bilo 600 mrtvih.

— **Rudarški štrajk na Francoskem.** Z včerajšnjim dnem je štrajkalo v Lensu že 80.000 rudarjev. Red zdržujejo dragonci.

— **Trije otroci** so padli z brvi v reko v Aleksovicu na Moravskem ter utonili.

— **Kako naj zdravimo sopila?** Proti zdravju in življenju se hudo pregreše ljudje, ki zanemarjajo navidez lahke obolenosti pljuč, ki jih je izpočetka moči ozdraviti izlaska, že zanemarljivi pa pogosto ni mogoče nič več spraviti v prejšnji stan. Izgovor, „da bo že samo prešlo“, ne pomaga nič. Posebno ljudje, ki imajo v rodovini jetične ali škrofulozne bolnike, bi morali vsak najmanjši pojav obolenosti pljuč zatrejati takoj v kati. Odkar poznajo ljudje bistvo jetike natančneje, se je pojavilo tudi nekaj uspešnih pomočkov zoper to bolezen. Prvo mesto med njimi pa sodi vsekakor Glandulenovim tabletam kemiške tvornice dr. Hofmanna nasl. v Meeram na Saškem, ki jih uspehom priporočajo znameniti zdravniki. Natančne brošure o tem zdravilu razpošilja firma na željo zastoj in poštino prosto.

— **Vera v vladarskih rodbinah.** Kako malo verskega prepričanja imajo v vladarskih hišah, vkljub temu, da so v vsaki deželi „vzor verske kreposti“ za podanike, dokazuje nam danška kraljeva rodbina. Povodom pogreba kralja Kristijana so bili vsi njegovi otroci in vnuki zbrani več dni v Kodanju. Govorili so pač o marsičem, le o veri ne, ker nobeden ne mara žaliti verskega prepričanja drugemu. Sin Friderik, sedaj danski kralj, je protestant, kakor je bil tudi pokojni oče. Izmed njegovih sester je ruska carica pravoslavna, angleška

kraljica pa se priznava k anglikanski cerkvi. Njegova brata, grški kralj Juri in princ Valdemar sta ostala sicer protestanta, toda otroci prvega pripadajo grškemu razkolništvu, dočim so Valdemarjevi otroci, ker ima za ženo Orleansko princezino, katoliške vere. Vsak teh pa smatra vero za tako privatno zadevo, da še o njej niti ne govore.

— **Sebarica ljudskošolska učiteljica.** Na Gornjem Avstrijskem so šolske razmere menda slične krajskim. Stare, izkušene učitelje proglašajo nadzorniki za nesposobne, obenem pa nastavljajo osebe brez pedagoških študij. Tako je v Alkoveni nameščena za „provizorno učiteljico“ neka Th. J., ki je obiskovala le 6razredno ljudsko šolo ter je bila dosedaj sebarica. Višja šolska oblast ji je obenem naročila, naj se v postavnem roku oglasi pred izpraševalno komisijo, da dobi usposobljenost.

— **Angleška narodna požrtvovalnost.** V neki angleški privatni zbirki je bila slika slavnega španskega slikarja Velaskeza „Venera z ogledalom“. Nekateri evropski in ameriški muzeji so se že pred leti začeli pogajati za odkup slike. Ko se je to zvedelo v Londonu, se je osnovalo takoj društvo za namenom, da nabira prostovoljne doneske, da slika ne pride iz Anglije. V kratkem je bilo nabranih blizu 1 milijon kron. Na ta način sta bili že poprej kupljeni dve dragoceni sliki za londonsko narodno galerijo.

— **20 let zaročen.** Major 23. lovskega bataljona Rud. pl. Milić v Budapešti se je pred 20 leti kot poročnik zaročil z meščansko hčerko Etelko Müller, a poročiti se ni mogel, ker nista imela predpisane kavicje. Vendar se zaroka ni razdrla, niti pretrgala, temu sta zaljubljenca vztrajala 20 let, da je postal zaročnik major. Kot takemu mu je cesar spregledal vsako kavicjo ter sta se vztrajna ljubimca te dni poročila.

— **Kaplanov roman.** V Osturiji na Italijanskem se je zaljubila hči bogataša Tangarella v mladega vaškega kaplana Fr. Saponaro. Nekega dne je vzela staršem 80.000 K ter pobegnila s kaplanom. Nastalo je splošno ogorčenje in oba sta prišla na materino ovadbo pred sodišče. Deklico so pa izpustili, ker ji je mati odpustila, dočim je bil kaplan obsojen v 15mesečno ječo. V ječi je zavrgel duhovniško obleko ter se civilno poročil z deklico. Ker pa tašča vkljub temu ni odtegnila tožbe, mora oženjeni kaplan presedeti kazen, njegova žena pa čakati, da se zakon proglasi za — neveljaven.

— **Zlato v jezeru.** V Kolumbiji se je raznesel glas, da je na dnu nekega odnotnega jezera silno veliko zlata. Takoj so se našli lakomniki, ki so zložili glavnic 700.000 K, da se polaste zlata. Z veliko težavo so izpraznili jezero, toda mesto zlata, je bilo dno polno — blata.

— **Odkritosrčna ženitna ponudba.** Dne 15. aprila leta 1837. je prinesel „Solinger Intelligenzblatt“ sledečo ženitno ponudbo nekega Sarwesta. „Rojen sem leta 1808. v N. W., sem napravil pet potovanj v Indijo ter sem se že sedemkrat hotel oženiti. Premoženja imam 18.000 dolarjev. Moje napake so sledeče: na desnem licu imam rdečo liso, na levem očesu posebno znamenje. Tretji prst na levi roki sem izgubil v dvo-boju, o katerem bi najraje ne govoril, in pri hoji nekoliko šepam. Sicer pa sem podoben drugim možem. V politiki sem zmeren, v veri pa prostomislec. Včasih pijem vino in mraz mi je zelo zoperen. Lepi spol dobi v meni oboževalca, posebno žena, ki bi hotela ljubiti samo mene. Tista, ki jo vzamem, mora biti med 20 in 35 letom, vdova ima pred vsemi prednost. Lahkomišljene, ki ljubijo zabave, pijejo čaj, neprestano klepetajo, ne da bi o čem mislile, premlade in prestare naj se nikar ne oglašajo.“

— **Dobro zdravilo.** Neki tirolski kmet je prišel v Balcan po zdravnik, naj bi šel k njegovi bolni ženi. Ker je bil njegov dom daleč v gorah, a zdravnik je imel v mestu mnogo bolnikov, ni mogel uslišati kmetu prošnje, temu mu je dal le termometer ter mu naročil, naj ga položi za par minut ženi pod pazduho, da bo videl, ako ima res vročino, nato pa mu naj pride povedati. Kmet je tako storil, a ker je ženi že drugi dan odleglo, ni šel zdravniku povedati, temuč je šel vprašati za račun šele čez dober teden, ko je imel ravno opraviti v mestu. Zdravnik je računil 2 K, obenem ga tudi vprašal za termometer. „Veste gospod zdravnik“, je rekel Tirolec, ki še menda ni bil 40 let star, „tudi tisto cev bom kupil, ker ta je ženi najbolj pomagala.“

— **Ženske pridigarice v Ameriki.** Število ženskih pridigaric v Ameriki raste od leta do leta. Dočim jih je bilo leta 1890. le 1143, ki so imele pravico pridigovati, jih je dandanes že 3378.

— **Premoženje našel.** Sprevednik pariškega omnibusa Morgeton je

našel v vozu v star časopis zavrtih bankovcev za 183.000 frankov. Pošteni mož je oddal denar takoj pri svojem ravnatelstvu ter sme pričakovati lepo najdenino, a dosedaj se ni še nihče oglasil.

Književnost.

— **„Slovenski Trgovski Vestnik“** ima v št. 3. naslednjo vsebino: 1. Nova trgovinska pogodba z Italijo in dežela Kranjska. 2. Trgovski shod v Postojni. 3. Penzijsko zavarovanje privatnih uslužbencev. 4. Kaj je treba vedeti podjetniku, trgovcu in obrtniku o dohodarstvenih predpisih? 5. O varstvenih znamkah. 6. Raznoterosti. 7. Društvene vesti. 8. Oglasi.

— **Grof Monte Cristo.** V založbi „Goriške tiskarne“ A. Gabršček je izšel sloveči roman Aleksandra Dumasa „Grof Monte Cristo“. Ta roman je svetovno znan in preložen na vse jezike. Malo knjig je na svetu, ki bi jih bilo čitalo toliko milijonov ljudi, kakor ta roman. Prvi del obsega 680 strani in stane 4 K, po pošti 30 vin. več.

— **Skladbe za tamburaše.** Pri Stjepušinu v Sisku so izšle nastopne partiture, iz sicer: Dr. Hruza: Kuro-patkinova koračnica, stane 1:20; dr. Hruza: Zbirka srbskih pesmi, velik potpourri, stane 4 K; dr. Hruza: „U boj“, koračnica, 1:20 K; dr. Hruza: „Proletni san“, konc. melodija, 2 K; album hrvatskih narodnih pesmi s podloženim besedilom 2 K; dr. Hruza: Album srbskih narodnih pesmi s podloženim besedilom, 2 K; dr. Hruza: Album bosenskih narodnih pesmi 1:60 K. V tisku so pa sledeči albumi za brač I.: Album slovenskih narodnih pesmi; Album slovenskih ljudskih pesmi; Album ruskih pesmi; Album čeških narodnih pesmi; Album internacionalnih pesmi, — vse s podloženim besedilom in onem jeziku, katerega je pesem. Vse te partiture in albumi se dobivajo samo v Prvi sisački tvornici tambura J. Stjepušin v Sisku.

Izpred sodišču.

Kazenske obravnave pred dežel-nim sodiščem.

Po krivem pričala. Jero Sink, delavko na Suhi, je popadel Janeza Galičiča pes. Zaradi tega se je imel Galičič zagovarjati pred okr. sodiščem v Škofji Loki. Za pričo v tej zadevi zaslišana priča Jera Sink je pa, kakor se je kasneje zvedelo, po krivem pričala, da jo ni pes popadel. Obsojena je bila na 14 dni ječe.

Nepošteni dninar. Miha Provšek, 18 let star hlapec v Klopčah, je minulo jesen dninaril pri Antonu Pistotniku v Senočetih. Hišne razmere so mu bile tudi dobro znane in je vedel, kje se nahaja slanina. Izmaknil je najprvo svinjsko pleče, kmalu potem pa še kos prekajene slanine. Nato je vzel iz zaklenjene skrinje za 10 K drobiža in cekin. Vzel je tudi iz gospodarskega telovnika bankovec za 10 K. Obsojen je bil na 6 tednov težke ječe.

Zaradi oskrumbe je bil obsojen krošnjar Jožef Lesec z Brega na Hrvaškem doma, na 6 tednov težke ječe.

Surovi mož. Janez Bratuš, posestnik mož. iz Srednje Kanomlje, je bil jezen na svojo ženo Marijo, ker mu ni hotela izročiti svojega posestva. Večkrat se je zaradi tega znašel nad njo, jo davil za vrat, pri tem pa pripomnil: „bom videl, če boš hudič krepnil!“ — Drugi dan je ljudem pravil, da žena ne bo dolgo živela, da jo mora ubiti. Bil jo je tudi s pestmi in raznim orodjem, tako da je morala pobegniti z doma k tujim ljudem. Obdolženec je znan silovitež, ki je bil že večkrat zaradi tepeža kaznovan. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

Mesto v Ameriko — v zapor. Franc Boštjančič, posestnika sin s Perovega, jo je hotel pred naborno stavo popihati v Ameriko. Da bi ne imel z ljubljansko policijo sitnosti na kolodvoru, je poslal svojega očeta Antona v Ljubljano, da mu preskrbi potni list do Heba in mu vroči za pot potrebni denar. A orožniki so zvedeli za fantovo nakano in ga aretovali, predno je mogel priti v Ljubljano. Oče in sin sta bila obsojena vsak na 5 dni zapora in vsak na 10 K denarne globe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 22. marca. V današnji seji poslanske zbornice je vodja železniškega ministrstva Wrba odgovoril na Kaftanovo interpelacijo zaradi zopetnega prekoračenja kreditov pri zgradbi nove železnice v Trst. Wrba je priznal, da je stavbno vodstvo zo-

pet prekoračilo kredite in izjavil, da predloži stvar državnemu zboru, čim bo natančno dognano, koliko se je porabilo. Za razpravo o vtilni reformi je bilo danes prav malo zanimanja. D slej sta govorila Udržal in Wolf Poslancev je le malo tu. Prihodnja seja bo jutri.

Dunaj 23. marca. „Oesterr. Volkszeitung“ prijavlja danes senzacijonelna razkritja o posledicah ogrske krize. Glasom tega lista je Fejervary v včerajšnji svoji avdijenci cesarju pojasnil, da je v ogrskem delu armade in pri mornarici zavladala opasna desorganizacija in da se skrči število vojaštva iz Ogrske še letos za 40%. V mornarici je to tem občutnejše, ker mornarica nima rezervistov. Sedaj je samo poletna eskadra kompletna, dočim so druge vojne ladje skoro brez moštva. Rečeni list pravi, da Fejervary o razpisu volitev ni govoril s cesarjem, češ, da to vprašanje ni aktualno.

Dunaj 22. marca. „Fremdenblatt“ javlja, da je izmišljena vest, da postane baron Viktor Hein namestnik na Štajerskem. Tudi pravi, da je tirolski namestnik baron Schwarzenau že pred več tedni prošil za odpust in da še ni čisto nič določeno, kdo postane njegov naslednik.

Budimpešta 22. marca. Policija je aretirala več dijakov in več stavcev, ki so zložili, natisnili in po hišah nabili cesarja sramotečo pesem.

Budimpešta 22. marca. Kosuth je na manifest nemadžarskih ogrskih narodov obelodanil članek, v katerem išče prijateljstvo teh zatiranih narodov in jim ponuja „bratsko roko.“

Petrograd 22. marca. Urednik „Novosti“ je obsojen na eno leto ječe; list je vlada ustavila.

Petrograd 22. marca. Trdnjava v Sebastopolu je povsem pripravljena kakor za vojno. Topovi so nastavljeni. Moštvo „Potemkina“ se brani iti z ladje, boječ se aretovanja. Prebivalstvo je silno razburjeno.

Svila za neveste

od 85 kr. do glid. 1135 per meter v vseh parvah. Franko in že ocarinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilu Henneberg, Zürich. 3 27-2

„Le Griffon“

najboljši cigaretni papir.

26 Dobiva se povsod. 1079

Proti pranajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga, vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega imbi mostu 49-11

Umrli so v Ljubljani.

Dne 15. marca: Fran Kastelic, c. kr. stolnik v. p., 81 let, Radeckega cesta 11, Arterio sclerosis.

Dne 16. marca: Avgust Glavič, trgovski sodrnik, 26 let, Hrenove ul. 10, Peritonitis. — Friderika Novak, knjigovodja hči, 10 dni, Strelške ulice 15, življenjske slabosti.

Dne 17. marca: Josip Jontes, stražnikov sin, 1½ leta, Cegnarjeve ulice 6, Rnchitis. Dne 18. marca: Marija Grum, delavčeva vdova, 81 let, Poljanska cesta 41, ostarelost. — Apolonijsa Brecljnik, zasebnica, 63 let, Velike Colnarske ulice 10, srčna hiba.

Dne 19. marca: Ana Jeraj, šolska učenka, 13 let, Karolinška zemlja 10, jetika. — Alojzija Vičič, delavka, 34 let, Rečne ulice 5, Nephritis chronica.

V hiralnici:

Dne 17. marca: Valentin Lavtar, rudar 45 let, Paranoia Tubercul. pulm. — Jakob Milavec, delavec, 66 let, Carcinoma facie. — Matija Matkova, delavec 31 let, Dementia secunda.

Dne 18. marca: Marija Žužek, šivilja, 24 l., jetika.

V deželni bolnici:

Dne 13. marca: Jakob Kosmač, posest. sin, 8 mes., Convulsivnes.

Dne 14. marca: Ivan Koritnik, delavec, 30 let, srčna hiba. — Ivan Hafner, 63 let, Oedema cerebri.

Dne 15. marca: Neža Rode, 64 let, Protoprio uteri. — Simon Markovič, delavec, 62 let, Carcinoma cordiae.

Dne 16. marca: Fran Fik, delavec, 44 l., jetika. — Ivan Dolenc, hlapec, 33 let, Icterus gravis.

Dne 17. marca: Fran Štefančič, sin železniškega pripadnika, 6 let, plućnica. — Anton Grošelj, posestnik, 54 let, spridenje jeti. — Lucija Pirc, delavka, 64 let, ostarelost. — Marija Levč, delavka, 74 l., srčna hiba.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 21. marca 1906.

Maloboni papirji.	Denar	Blago
42% majska renta	99.55	99.75
42% srebrna renta	99.35	99.55
42% avstr. krona renta	99.60	99.80
42% zлата	117.75	117.95
42% ogrska krona renta	94.30	94.50
42% zлата	112.35	112.55
42% posojilo dež. Kranjske	99.50	101.65
42% posojilo mesta Spiljet	100.65	101.10
42% posojilo mesta Zadar	100.10	100.10
42% bos.-herc. železniško posojilo 1902	100.25	101.20
42% češka dež. banka k. o.	100.10	100.10
42% z. o.	100.15	100.25
42% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100.25	101.25
42% pr.	106.10	107.10
42% zast. pisma Innerst. hranilnice	100.50	101.50
42% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100.10	100.50
42% z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	99.50	100.50
42% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
42% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	100.90
42% prior. dolenskih žel.	99.50	100.10
42% prior. juž. žel. kup. 1/2%	315.75	317.75
42% avstr. pos. za žel. p. o.	99.75	100.75
Srečke.		
Srečke od l. 1860%	195.25	197.25
od l. 1864	285.50	287.50
tizske	157.80	159.80
zem. kred. I. emisije	287.25	297.25
II.	291.10	301.10
ogrške hip. banke	264.10	270.50
srbske a frs. 100%	100.10	107.70
turške	153.25	154.25
Basilika	23.10	25.10
Kreditne	472.10	482.10
inomoške	78.10	84.10
Krakovske	91.10	97.10
Ljubljanske	61.10	64.10
Avstr. deč. križa	50.75	52.75
Ogr.	31.50	33.50
Rudolfove	55.10	59.50
Sačbarske	71.10	76.10
Hunajške kom.	525.50	535.50
Dejnice.		
Žel. železnice	123.90	124.90
Državne železnice	673.75	674.75
Avstr.-ogrške bančne deln.	1633.10	1643.10
Avstr. kreditne banke	670.25	671.25
Ogrske	790.50	791.50
Zimostenske	245.50	240.25
Premogokop v Mostu (Brux)	658.10	662.10
Alpske montan	540.50	541.50
Prške žel. ind. dr.	2645.10	2650.10
Rima-Murányi	537.25	538.25
Trboveljske prem. družbe	270.10	272.60
Avstr. orožne tovr. družbe	563.10	566.10
Češke sladkorne družbe	154.60	155.60
Valute.		
C. kr. cekin	11.33	11.36
20 franki	19.13	19.15
20 marke	23.48	23.50
50 franki	23.98	24.06
Marke	117.45	117.65
Laški bankovci	95.75	95.95
Rubli	251.10	251.75
Dolarji	4.84	5.10

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 22. marca 1906.

Termin.				
Pšenica za april	za	100 kg	K	16.46
„ oktober	„	100 „	„	16.32
Rž	„	100 „	„	13.60
„ oktober	„	100 „	„	13.32
Koruzza	„	100 „	„	13.28
„ maj	„	100 „	„	13.50
Oves	„	100 „	„	15.36
„ oktober	„	100 „	„	12.40

Effektiv. 10 cenješi

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Mare	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
21. 9. zv.	733.3	3-2	brezvetrno	jasno	
22. 7. zv.	733.7	1-4	sl. svzhod	oblačno	
2. pop	733.0	1-2	sl. svzhod	sneg	

Srednja večerajšnja temperatura: 32°, normale: 4-6° — Padavina v mm 0.0.

Zahvala.

Za obilne dokaze srčnega sočutja med boleznijo in ob smrti naše nepozabne matere, stare matere in tašče, gospe

Polone Brecljnik

kakor tudi za darovane krasne vence, za mnogobrojno spremstvo predrage pokojnice k zadnjemu počitku izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem našo najsrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo. Zlasti pa se zahvalujemo vsem nosilec in svetilec, ki so spremljali sprevod pokojnice.

V Ljubljani, 21. marca 1906.

1055

Žaljuoči ostali.

Ljubljanski prestovoljno gasilno in reševalno društvo naznanja potrtim sroem svojim udom, prijateljem in znancem pretržno vest, da je poveljnik druge čete, gospod

Jakob Porenta

krojaški mojster

danes ob dveh ponoči mirno v Gospodu zaspal.

Truplo blagega pokojnika se boče v hiši žalosti, Konjušne ulice št. 11, blagoslovilo in odtod v petek, dne 25. marca 1906 ob petih popoldne na pokopališče k sv. Krištofu prepeljalo.

Pokojnik bodi priporočen v blag spomin!

V Ljubljani, dne 22. marca 1906.

Odbor.

Preklic.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove svoje žene.

Rudolf Karlinger

strojevodja drž. žel.

1068

Čakajte

če Vam je treba nabaviti crevlje

dokler izide veliki slovenski krasotni katalog, ki ga bo še ta mesec

F. Szantner v Ljubljani

razpošiljal zastonj in pošt-nine prosto.

998

Grand hotel „UNION“

v Ljubljani

Ravnateljstvo A. Kamposch.

1052

Danes in vsak dan v vinski kleti

(rotovski kleti)

Dunajska glasba

in petje

specialitetnega kvarteta.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstop prost.

Pozor: V nedeljo vojaški * koncert v vel. dvorani

Učenec

ki je dovršil vsaj II. gimnazijski ali realčni razred se takoj sprejme za konfekcijsko trgovino.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „št. 20“.

1034-1

Gospodična

vešča slovenskega in nemškega jezika, z dobrimi šolskimi izpričevaji, želi službe k enemu ali dvema odraslim otrokoma. Je tudi dobra šivilja.

Prijazne ponudbe pod „A. S.“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

965 4

Prve vrste zavarovalna družba za življenje išče za Ljubljano in okolico slovenščine in nemščine zmožnega

akviziterja

proti visoki proviziji ozir. stalni plači.

Ponudbe pod „Visok zaslužek 1906“ na uprav. „Slov. Naroda“.

1056-1

Stare komisne čevlje

že prenamerjene in še ne prenamerjene kakor tudi škornje prodaja po najnižjih cenah na debelo

L. Pressburger & Sohn Dunaj XX.1.

1059-1

Stanovanje

s 3 sobami se takoj ali za maj odda v Kolodvorskih ulicah št看. 32 v Ljubljani. — Odda se tudi

hlev

s 1. majem 1906.

Kje, pove kamnosek Vodnik.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3 pod „Narodno kavarno“.

Od 18. marca do 24. marca 1906:

IV. usesokolski zlet v Pragi leta 1901.

Plačilni marker

se takoj sprejme

1054

v kavarni „Egia“ v Ljubljani.

Javna zahvala.

Vsled poškodbe na nogi mi je pretila po zdravnikovi izjavi resna nevarnost, da se mi zastrupi kri. Blag. gosp. dr. Ivan Zajc me je v kratkem času večkratne boli popolnoma ozdravil in me vsled tega veže prijetna dolžnost, da se mu tem potom za njegov požrtvovalni trud in večkratne obiske vdano zahvaljujem.

V Ljubljani, 21. marca 1906.

Radivoj Koréne.

1041

Naprodaj ste

2 vili na Bledu.

Ena stoji v Zagoricih v sredi lepega, 50 arov velikega sadnega vrta, druga je vila „Planinka“, ležeča v Zaki tik jezera, najbližje novemu blejskemu kolodvoru. — Vila „Planinka“ ima svoj lastni vodovod.

Pogoje nove dr. J. Vilfan, odvetnik v Radovljici.

1046 2

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod 3564-39

Kadar pridete v Ljubljano si oglejte na

Pogačarjevem (sadnem) trgu v veliki mestni hiši zraven manufakturne trgovine „pri Škofu“

Panoramo

(mednarodno).

448-8

Tu si lahko ogledate vsak dan 50 umetno izdelanih slik za jako nizko

vstopnino.

Vsak teden druge slike!!

Vse slike se vam pokažejo popolnoma kakor v naravi.

Najcenejše potovanje po vsi svet!

1040 2

Ravnokar izšlo:

Fischerjev

splošni zaznamek stanovanj s popolno

Naslovno knjigo

(Adressbuch)

oblastev, trgovstva in obrtništva za deželno glavno mesto Ljubljano s predkraj, dalje s Spodnjo in Gornjo Šiško.

V. letnik.

1906.

Cena 6 kron.

Oton Fischerjeva knjigarna in antikvarijati v Ljubljani.

1040 2

Dva rujava po 6 mesecev stara jazbečarja

(Dachselna) samea in samico, ima na prodaj Anton Sleko v Planini pri Rakeku. Cena po dogovoru.

1024-2

Žensko kolo

dobro ohranjeno, se ceno prodaj.

Kje — pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

1028 2

Učenec

iz boljše hiše, ki je dovršil vsaj eno realko ali gimnazijo, in ki ima veselje do trgovine, se sprejme pri tvrdki Adolff Gustin, trgovina z železniško in špecerijo v Novem mestu.

957-3

V Recherjevi hiši na Rimski cesti št. 2 in v Hilserjevih ulicah št. 5 se oddajajo

stanovanja

in se na željo prenamere event. tudi za pisarne. Vpraša naj se ravnotam.

940-4

Na posestvu „Schvizhaffen“ v Podberjah, pošta St. Vid nad Vipavo, je naprodaj 30 hektolitrov izbornega

belega vina

med njim 12 hektolitrov belega

burgundca

vse po enaki ceni 44 kron za hektoliter.

1026-2

Lepa hiša

(vila) s hlevom, pred 6 leti nanovo močno zidano, z gostilno, ob glavni cesti, 10 minut od mesta in 5 minut od kraja, kjer se takoj prične z gradbo velikega mostu in železnice, z lepim prostornim drevesnim in zelenjadnim vrtom, z 2 orali travnika in nji ter s kozalcem pri hiši, se za svojo ceno radi boleznit takoj prodaj.

960-4

Vprašanja z znamko 10 vin. za odgovor sprejema uprav. „Sl. Naroda“.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pare čevljev samo gld. 3.25

se oddaja zaradi nakupa velike množine obutal, dokler bo kaj zaloge za smešno nizko ceno: Par moških in par ženskih čevljev rjavega ali črnega usnja na trakove I. vrste, galoširani, z močnimi zbitimi usnj. podplati; dalje par moških in par ženskih modnih čevljev s paspolom, zelo eleg., najnovejše oblike, za poletje, zelo lahki in lahki. Velikost po cm. Vsi 4 pari veljajo samo gld. 3.25. Razpošilja po povzetju ali pa če se pošlje denar naprej

S. URBACH, eksport čevljev

Krakov št. 163.

Zamena dovoljena, tudi denar nazaj; riziko popolnoma izključen.

1058

Dr. L. Färber

štabni zdravnik v Gorici, je zapisoval vselej z najboljšim uspehom osebam, ki so že dalj časa bolele na živcih

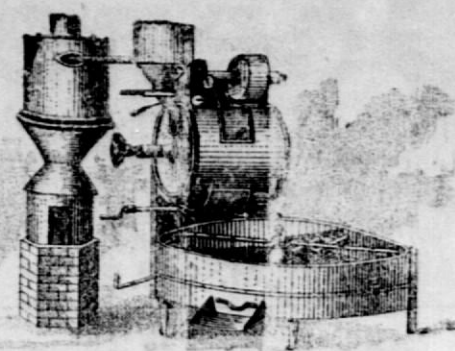
železnato vino

G. Piccolija

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z električnim obratom.

Vsled direktnega uvoza kakor tudi zaradi velike razpečave lahko dobavljamo povsod za izvrstno priznane, s strojem in racionalno žgano kavo, ki je vsak dan sveža, torej zelo aromatična, najfinejše kakovosti in najbolj poceni.

Prodajam pa posamezne vrste kakor tudi najbolj preizkušene zmesi. Prednosti s strojem žgane kave pred navadnim praženjem so splošno priznane; o tem se lahko vsakdo prepriča z malo poskušnjo.

Z odličnim spoštovanjem

KAREL PLANINŠEK
na Dunajski cesti.

(Postajališče elektr. cestne železnice.)

111-11

Za jecljajoče

se bo zaradi živahne udeležbe tečaj podaljšal in se takojšnje prijave še sprejemljejo.

Uspah z jamčen.

„IDEAL“, zavod za zdravljenje govora
v hotelu „pri Maliču“ soba št. 44.

Opr. št. A 1916/5

991-2

Oklic

s katerim se kliče dedič, čigar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Višnji gorci naznanja, da je umrl dne 15. prosinca 1906 Jožef Štrubelj, zasebnik v Gaberji št. 10 zapustivši na redbo poslednje volje.

Ker je sodišču bivališče zapustnikovih sinov **Jožefa, Franceta, Antona in Alojzija Štrubelj neznano**, pozivljajo se taisti, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javijo in zglasijo za dediče, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le z zglasitvami se dediči in z njim postavljenim oskrnikom.

C. kr. okrajno sodišče Višnjagora, odd. I.
dne 12. sučca 1906.

Velika eksportna
trgovina.

Franc

Ljubljana
Dunajska cesta 12.

Keber

urar in trgovec z zlatino in srebrnino

514-13

priporoča slav. občinstvu svojo veliko zalogo ur, verig, prstanov itd. po najnižjih cenah.

Št. 109. Srebrna cilindar remontoarska ura na kamnih tekoča gld. 3-75.
Št. 137. Srebrna remontoarska na sidro s tremi močnimi pokrovi gld. 5-90.
Št. 155. Srebrna cilindar remont. ženska ura z močnim koleajem gld. 4-50.

Zahtevajte največji veliki cenik, ki ga pošiljam brezplačno.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA v Ljubljani.

RAZGLAS.

V smislu sklepa VI. rednega občnega zbora Ljubljanske kreditne banke, ki se je vršil dne 21. t. m., se izplačuje za leto 1905. 5% na dividendo, t. j.

1061

K 20- na vsako delnico

(kupon št. 5)

pri centralni blagajni v Ljubljani ali pri podružnicah banke v Spljetu in Celovcu.

Upravni svet.

Minka, enkrat za vselej ti danes povem,
Ako hočeš ostati, sliši, kar zapovem:
Kupuj testenine, ki meni diše,
A to so ljubljanske, zapomni si že!
Beci trgovcu, naj ti drugih ne vsiljuje,
On dal ti bo, kar se v Ljubljani izdeluje.
No, če ne bi imel ljubljanske blago,
Izrazi mu željo — preskrbel ga bo.

Gospodinja.

513 7

Stanovanje

v Knafljevih ulicah št. 5 v pritličju, obstoječe iz 3 sob s pripadki, se odda za majev termin.

Pojasniti daje upravnistvo „Narodne Tiskarne“ ravnotam.

Za vodstvo

trgovine s kolonijalnim blagom se išče za takoj spretna, trgovsko izobrazena oseba, zmogla nemščine in hrvaščine in ki more položiti kavcijo. Reflektira se samo na prvo moč s prva referencami Natančne ponudbe v obeh jezikih s prepisi izpričeval in fotografijo pod „H. D. 53978“ na anončno ekspedicijo M. DUKES Nachf. na Dunaju.

1062

Naznanilo.

Vsem svojim cenjenim naročnikom vljudno javljam, da stanujem sedaj

na Mestnem
trgu šte. 24

v II. nadstropju na desno.

Priporočam se častitim damam za izgotavljanje oblek in sicer od najfinejših do najpreprostejših, vse po najnovšem kroju. — Sprejemam tudi

več učenk.

B. Klemenčič

1064-1

šivilja.

Knjižna novost!

f. škerc:

Mučeniki.

Slike iz naše protireformacije.

Cena: broš. z izvorno risbo na naslovi strani 3 K, eleg. vez. 4 K 50 h, po pošti 20 h več.

Ta najnovejša Aškercova pesniška knjiga obsega petdeset epskih pesnitev iz zgodovine slovenske protireformacije. Reakcija zoper protestantizem se je bila začela že za Trubarja. Ko pa je zasedel ljubljansko škofijsko stolico Tomaž Hren, so se začeli hudi časi za slovenske protestante. To reakcijo nam slika Aškerc v plastičnih epskih pesnitvah na podlagi zgodovine in v njenem duhu. Vsak izobražen Slovenec se mora zanimati za zgodovino svojega naroda, torej tudi za slov. protestante, ki so po dolgem upiranju podlegli kot pravi mučeniki za svoje prepričanje, tako, da jim mora izkazovati svoje simpatije in spoštovanje vsak napreden Slovenec.

54-29

Knjiga je izšla v založbi

Lav. Schwentnerja
v Ljubljani.

Spomladanske

obleke za gospode
obleke za dečke
paletote za dame
plašče za deklice
v največji izbiri.

Najnižje cene!
Gričar & Mejač
Prešernove ulice šte. 9.

Razpis.

Občina Bizeljsko pri Brežicah razpisuje mesto

občinskega zdravnika

z letno plačo 2000 kron.

Reflektanti morajo biti zmogni popolnoma slovenskega jezika in vpsolati svoje ponudbe do 1. maja t. l. občinskemu uradu na Bizeljsko.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga na Trbiž.** Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mauterndorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Ljubno, Selztal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, (v Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razr.). — **Proga v Novo mesto in Kočevje.** Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotaka. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga na Trbiž.** Ob 3. uri 23 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Aussee, Celovec, Mali Glodnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (iz Prage direktni voz I. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Hebr, Marijine vane, Plzen Budejovice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztala, Beljaka, Celovca, Malega Glodnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Murau, Malega Glodnitza, Celovca, Pontabla, čez Selztal, od Inomosta in Solnograda, čez Klein-Reifling iz Steyra, Linca, Budejovice, Plzna Marijinih varov, Hebr, Francovih varov, Prage, Lipskega. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osebni vlaki. Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotaka. — **Odhod iz Ljubljane** dr. kol. V **Kamniku.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m pop. ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — **Prihod v Ljubljano** dr. kol. **iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Sir za delavce

lepe kakovosti in čiste slasti dobavlja ceno v vsaki kakovosti in sicer polnomastno, 1/2 mastno, polmastno in manj masno blago.

1007-3

Menis & Scherbaum v Mariboru.

Prvi avstro-ogrski izvoz sira.

St. 9513

Poziv.

Z ozirom na določila V. oddelka ministerskega ukaza z dne 27. septembra 1905. drž. zak. št. 156, da morajo imeti vsa motorna vozila od oblasti določena znamenja, se tukajšnji lastniki avtomobilov in motornih koles, ki tega doslej še niso storili, pozivljajo, da si izposlujejo za svoja motorna vozila pri podpisnem mestnem magistratu takoj potrebna znamenja.

Dotični prošnji je priložiti uradno potrdilo o odobritvi tipa.

Prestopki predpisov zgoraj omenjenega ministerskega ukaza se kaznujejo z globo od 2—200 K, oziroma z zaporom od 6 ur do 14 dni.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dne 10. marca 1906.

?Jekelinus?

je naj-
je naj-
je zdaj

[boljša
cenejša
edino

pametna snov za suho snaženje

v sedanosti!!

Ne samo za vse kovine, ampak tudi za pohištvo iz lesa in usnja, oljnate slike, igralne karte, marmornate plošče itd. itd.

Zahtevajte posred za 12 vinarjev le Jekelinus.

Osrednja prodaja: JOSIP ŽUG, Dunaj, II 3, Ob. Donaustrasse 101.

Zaloge v Ljubljani: Henrik Kenda, I. Korencan, Anton Krisper, Vaso Petričič in Viktor Schiffer.

Stavbno podjetje

Ljubljana
Gradišče 17

Polz & Knoch

Ljubljana
Gradišče 17

arhitekta in zidarska mojstra

prevzameta izdelovanje projektov vsakovrstnih stavb, kakor zidanje hiš, izdelovanje cest ter razne vodne, kanalizacijske in vodovodne naprave. — Proračun na zahtevanje brezplačno.

984-4